BRĪVĀ LATVIJA

ISNN 0934–6759

APVIENOTĀ LONDONAS AVĪZE UN LATVIJA

2019. gada 30. jūlijs – 5. augusts

Nr. 28 (1590)

Lasiet tīmeklī www.brivalatvija.lv

Latvisko norišu kalendārs
2. lpp.

Maiņas Okupācijas mūzejā
3. un 9. lpp.

Franka Gordona un Kārļa Streipa komentāri
5. lpp.

Silts un sirsnīgs Austrālijas tautiešu kabarē
6. lpp.

Ceļā uz diženu Britu Imperiju. Sallijas Benfeldes feļetons
8. lpp.

Sporta ziņas
12. lpp.

"Neaprakstāmi spēlēt savu skatītāju priekšā..."

Anastasija Sevastova – pirmā Jūrmalas WTA turnīra uzvarētāja

Latvijas labākā tenisiste Anastasija Sevastova (*WTA* rangā 11. vieta) 28. jūlijā ceturto reizi izcīnīja uzvaru *WTA* sērijas turnīrā, triumfējot pirmajās tāda līmeņa sacensībās Latvijā - *Baltic Open*, kas risinājās Lielupē. Tas Latvijas tenisā ir vēsturisks notikums.

Finālā vairāk nekā divu stundu ilgā nervozā cīņā Sevastova vairākas reizes izglābās sarežģītās situācijās un ar 3:6, 7:5, 6:4 uzvarēja polieti Katažinu Kavu, kuŗa sacensības bija sākusi ar kvalifikāciju. Sevastova astoto reizi spēlēja *WTA* turnīra finālā, un tagad pusē no šiem fināliem viņa ir uzvarējusi. Poliete, kuŗa pasaules rangā pirms šī turnīra atradās otrā simta beigās, negaidīti droši aizvadīja finālu, un, visticamāk, tas bija viņas labākais sniegums līdzšinējā karjērā. Sevastovai nācās rast veidus, kā pārvarēt polietes pretestību un savu nervozitāti Latvijas līdzjutēju priekšā.

Baltic Open **tenisa turnīrā izcīnītajam kausam Anastasijas Sevastovas godalgu kollekcijā būs īpaša vieta** // Foto: *LETA*

Visas sacensības gaitā Sevastova priecēja Lielupes tenisa centrālajā laukumā sanākušos līdzjutējus ar saīsinātajiem sitieniem, kas pēdējos gados kļuvuši par viņas "firmas zīmi". Speciālistu ieskatā Sevastova visas nedēļas gaŗumā spēlējusi patiešām labu tenisu par vairākām spēlēm var teikt – labākās šajā sezonā. Gudras izspēles kopā ar pārliecību laukumā - tā ir elites līmeņa spēle.

Pēc turnīra Sevatova atzina, ka katra spēle Jūrmalā bijusi kā fināls. Dažās izdevās parādīt savu labāko spēli, dažās uzvaru vajadzēja izcīnīt ar raksturu. "Vēlos apsveikt Katažinu, kuŗa ļoti labi aizvadīja šo nedēļu. Ja viņa tā turpinās, tad būs pirmajā simtniekā," pēc uzvaras teica Sevastova. Viņa pateicās savam trenerim un dzīvesbiedram Ronaldam Šmitam un turnīra organizātoriem. "Paldies par visu. Paldies par to, ka pacel mani. Dažreiz ir grūti, reizēm runāju par daudz sliktu lietu. Es mīlu tevi un tu man esi pats labākais. Kopā esam lieliska komanda. Paldies turnīra direktoram Aleksandram Ostrovskim, Latvijas Tenisa savienībai. Šis ir viens no labākajiem *International* turnīriem, kuŗā esmu spēlējusi. Nedrīkst aizmirst arī sponsorus un visus, kuŗi palīdzēja. Visi ar aizrautību darīja, lai turnīrs notiktu. Cerams, ka šis turnīrs kļūs par tradiciju. Bija neaprakstāmi spēlēt savu atbalstītāju priekšā. Nepadevos un cīnījos līdz galam. Bija grūti, bet mēs to izdarījām," sacīja Sevastova. Latvijas tenisiste par titula izcīnīšanu saņems 280 *WTA* ranga punktus un nonāks deviņu punktu attālumā no pirmā desmitnieka.

Anastasija Sevastova pēc izcīnītā Jūrmalas *WTA International* titula atjauninātajā pasaules rangā saglabājusi 11. poziciju, tikai par deviņiem punktiem atpaliekot no labāko desmitnieka. Sevastova karjēras laikā izcīnījusi četrus *WTA* titulus. Bez Jūrmalas trofejas viņas kontā ir arī uzvaras turnīros Bukarestē (2018.), Maljorkā (2017.) un Ešturīlā (2010.). Sevastova šosezon aizvadījusi 42 spēles, izcīnot 26 uzvaras.

Latviešu koŗa *Maska* uzvaras gājiens Japānā

Jauniešu koŗis *Maska* Latvijai sagādājis bagātu balvu klāstu divos Japānas koŗa mūzikas festivālos. Tālajā Austrumu zemē Latvijas jaunieši diriģenta Jāņa Ozola vadībā piedalījās divos starptautiskos koŗa mūzikas konkursos.

Vispirms uz Latviju atceļoja ziņa, ka *Maska* izcīnījusi trīskāršu uzvaru 35. Starptautiskajā Takarazukas kamerkoŗu konkursā, iegūstot pirmo vietu renesanses koŗmūzikas konkursā, tāpat arī laikmetīgās mūzikas atskaņojumu sacensībā un saņemot arī kopējo *Grand Prix*.

Pēc tam bija piedalīšanās 2. Tokijas Starptautiskajā koŗu konkursā. *Maskas* priekšnesums sajūsmināja klausītājus un atnesa dziedoņiem konkursa *Grand Prix*.

Koŗa mākslinieciskais vadītājs Jānis Ozols: "Tas, ka esam ieguvuši divus *Grand Prix* vienas nedēļas laikā, ir prātam neaptveŗams sapnis, ko esam piepildījuši. Paldies visiem mīļajiem atbalstītājiem gan mājās, gan klātienē!"

Novēlēsim koŗim *Maska* savu uzvaras gājienu turpināt! 3. augustā Zviedrijas pilsētā Gēteborgā tas pārstāvēs Latviju starptautiskajā konkursā *Eurovision choir 2019*.

9 770934 67501 8 28

LATVISKO NORIŠU KALENDĀRS

2. AUGUSTS
Latviešu bērnu nometne ĒLANDĒ!

Čau, vecāki un bērni!

Aicinām pieteikties Latviešu bērnu nometnei, kuŗa notiks Ēlandē, Sandbijā, no 2019. gada 2. augusta līdz 9. augusta pēcpusdienai (var ierasties jau 1. augustā). Sagaidām, ka dalībnieki nometnē piedalīsies no pirmās līdz pēdējai dienai. Būs arī kāda "brīva" pēcpusdiena, kuŗā varēs darīt, ko grib :-)

Nometne ir paredzēta bērniem vecumā no 8–13 gadiem ar viņu vecākiem. Nometnes valoda ir latviešu, tādēļ vēlamies, lai nometnē piedalās tikai latviski runājoši vecāki, jo mērķis ir veicināt bērnos latvietību. Centīsimies pavadīt jaukas dienas latviskā vidē ar latviešu dziesmām, rotaļām un spēlēm. Nometnē neizpaliks arī sports, dejas, māksla, pārgājieni un citas jautras aktivitātes. Paspēsim arī atpūsties un izbaudīt sauli.

Par garšīgu ēdienu nometnē rūpēsies pavārs. Tā kā pavārs arī vadīs vairākas nodarbības, ceram, ka kāds vecāks grib jau tagad pieteikties atslogot viņu, pagatavojot pāris maltītes. Piesakies jau tagad! Kā allaž lūgsim vecākus palīdzēt ar ēdienu gatavošanu, trauku mazgāšanu un telpu uzkopšanu, kā arī dažām nodarbībām.

Centīsimies sadalīt istabas tā, lai katrai ģimenei būtu sava, bet to nevaram garantēt. Tāpat mēs visi dalīsimies ar vannas istabām. Ierobežotā vietu skaita dēļ lūdzams pieteikties drīzumā, jo visus interesentus pieņemt nevarēsim. Lūdzam arī iemaksāt dalības maksu līdz 1. maijam. Detalizētāka informācija dalībniekiem sekos.

Dalības maksa pieaugušajiem: 1500 SEK bērniem: 750 SEK

Droši zvaniet vai rakstiet, ja jums ir kādi jautājumi!

+46 (0) 739986308
elande@nometne.se
www.nometne.se
Nometnes *Facebook* lapa:
https://www.facebook.com/LatviesuBernuNometneElande

3. AUGUSTS
Ģimeņu saiets 3x3 Norvēģijā

Šogad pirmo reizi saiets 3x3 norisināsies Norvēģijā, satiekoties dalībniekiem gan no visām Skandināvijas valstīm, gan ārpus tām. Saieta norises laiks: **2019. gada vasara – 3. – 8. augusts**

Tēma: "MĀJAS".

Saieta norises vieta: Bergena, Norvēģija.

14. AUGUSTS
BBQ vakariņas Latviešu centrā Toronto

Trešdien Latviešu centrā Toronto būs BBQ vakariņas.

Adrese: *4 Credit Union Drive Toronto, ON M4A 2N8 Canada.*

Laiks: no plkst. 17 līdz 20

19. AUGUSTS
Dokumentālo filmu vakars "The Baltic Way – 30"

Adrese: *Kauppakeskus REDI Kerros 3, Hermannin rantatie 5, 00580 Helsinki, Finland*

Laiks: no plkst. 18 līdz 20

Pirmdien Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēstniecības Somijā, atzīmējot 30. gadadienu kopš Baltijas ceļa, laipni lūdz visus interesentus uz dokumentālo filmu vakaru "The Baltic Way-30". Visām filmām būs subtitri angļu valodā.

Ieeja par brīvu.

Tā kā vietu skaits ir ierobežots, tad ierašanās pasākumā jāapstiprina līdz 11. augustam.

Dokumentālās filmas:

Balti tee (*The Baltic Way*). *Eesti Kroonika (Estonian Chronicle)* No. 18, 1989, dir. Ants Vill (10 min.)

Krustceļš (*Homeland*), dir. Juris Podnieks (64 min.)

Nepakartojamas Baltijos kelias (*Remarkable Baltic Way*), dir. Laura Paukštė, (26 min.)

Pasākumu organizē: Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēstniecības Somijā

24. AUGUSTS
Pasaku stunda bērniem Malmē, Zviedrijā

Pavasarīgs sveiciens visām ģimenēm ar vēlmi vairāk laika veltīt lasīšanai kopā ar saviem bērniem latviski!

Dienvidzviedrijas Latviešu biedrība aizsāk jaunu nodarbību ciklu un laipni aicina vecākus ar bērniem (2 – 5gadi, bet vecākie brāļi un māsas arī var pievienoties) uz "Pasaku stundu" latviešu valodā.

Sestdienās no plkst. 11 – 12
- 28. septembrī
- 26. oktobrī
- 7. decembrī

Adrese: *Västra Hamnen* bibliotēka, *Mastgränd 4, 21177, Malmö.*

Pasākums DLB biedriem bez maksas, pārējiem – 50 kr par ģimeni (samaksa uz vietas ar SWISH)

P.S. Lūgums paņemt līdzi savu mīļāko grāmatu! Tiekamies!

29. AUGUSTS
3x3 Mini nometne Tērvetē

Adrese: *98 Chemin Tervette, Grenville, Quebec J0V 1B0.*

Laiks: no plkst. 13 līdz 16.

Gatavojieties 3x3 Mini-nometnei no 29. augusta līdz 2. septembrim Kvebekas Tērvetē, Kanadas garajā nedēļas nogalē.

Būs vispusīga programma un nodarbības visai ģimenei un visām paaudzēm, kā arī iespēja baudīt skaisto Tērvetes apkārtni.

Nāciet papildināt latviskās zināšanas, iepazīt jaunus draugus un veicināt latvisko kopību!

Tuvāka informācija un reģistrēšanās šeit: *www.tervete.org/latviski*

Uz redzēšanos Tērvetē!

14. SEPTEMBRIS
Londonā notiks 2 dienu apmācības "Solis Tavas diasporas organizācijas attīstībā"

Eiropas latviešu apvienība (ELA) aicina latviešu kopienu pārstāvjus, kā arī individuālos interesentus pieteikties uz divu dienu apmācībām "Solis Tavas organizācijas attīstībā".

Apmācību mērķis ir stiprināt Eiropas latviešu diasporas kopienu kapacitāti caur zināšanu un prasmju iegūšanu no diasporas organizācijas dibināšanas līdz veiksmīgai projektu īstenošanai, veicinot diasporas kopienu savstarpējo sadarbību saites stiprināšanai ar Latviju.

Mācības notiks šā gada 14. – 15. septembrī Lielbritanijā, Londonā, Lūtonā, viesnīcā "*Holiday Inn London – Luton Airport*", adrese: *Airport Way, LU2 9LF Luton, United Kingdom.*

Aicinām **jūs pieteikties līdz 2019. gada 15. augustam**, aizpildot anketu šeit: *http://ej.uz/piesakies_apmacibam*

!!! Piesakies laikus, jo šobrīd ir vakantas vēl tikai septiņas vietas !

Detalizētāk par divu dienu apmācībām:

Apmācības vadīs eksperti no Latvijas ar ilggadēju pieredzi gan Latvijas, gan EEZ projektu īstenošanā, gan apmācību vadīšanā – Uldis Dūmiņš un Gunita Bērza. Par Latviešu svētdienas skoliņu veidošanu un attīstīšanu pieredzē dalīsies Latviešu Nacionālās padomes Lielbritanijā padomes loceklis, ELA prezidija loceklis Māris Pūlis. Apmācībās tiks izmantotas neformālās izglītības metodes, lielāku uzsvaru liekot uz praktisko darbošanos individuāli vai darba grupās.

Dalībniekiem piedāvājam iespēju:
- apgūt projekta izstrādi no idejas līdz realizēšanai, tai skaitā finanču plānošanu un atskaišu sagatavošanu;
- iepazīties ar diasporas organizācijām pieejamiem financējuma avotiem;
- tikties ar pieredzējušu vieslektoru, lai dalītos pieredzē un uzzinātu par jaunu biedrību dibināšanu un latviešu svētdienas skoliņu atvēršanu un pieejamo financējumu;
- apgūt praktiskas iemaņas organizāciju finanču plānošanā, mārketinga aktivitāšu veikšanā, biedru piesaistē un organizācijas kapacitātes stiprināšanā.

Dalībnieku līdzmaksājums 70 EUR/personai*.

No projekta līdzekļiem dalībniekiem tiks segti ceļa izdevumi 150,- EUR robežās, kā arī uzturēšanās, ēdināšanas un apmācību izdevumi.

Pasākuma programma ir pieejama šeit: *https://ej.uz/apmacibu_programma_UK*

Jautājumu gadījumā: e-pasts: *ela.projekts@gmail.com*

Tālr. +37129751732 (*WhatsApp*)

Informējam, ka apmācības var tikt fotografētas un filmētas un uzņemtais materiāls izmantots pasākuma un organizatoru publicitātes materiālos.

*Dalībnieku līdzmaksājumi pilnā apjomā tiks ieguldīti apmācību organizēšanā, nodrošinot projekta līdzmaksājuma izdevumu segšanu, kas nepieciešams projekta veiksmīgai reālizēšanai.

Apmācības tiek organizētas projekta "Eiropas latviešu diasporas NVO kapacitātes stiprināšana" (projekta Nr.2019./LV/DP/04) ietvaros. Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

PASAULES LATVIEŠU KULTŪRAS KONFERENCE
CĒSIS, 2019. GADA 29.-30. SEPTEMBRIS

Diskusija: Es esmu latvietis. Latviskā identitāte un pilsoniskā apziņa.

Laiks: 3. – 6. oktobris

Vieta: *Kreisjugendheim Heisterberg, Am Weiher 2, 35759 Driedorf-Heisterberg.*

Grupas: pilnīgie iesācēji, mūžīgie iesācēji, jaunie koklētāji (12 – 18 gadi), prasmīgie spēlētāji

Meistarklases koklēšanā:

Laima Jansone – kokles virtuoze, etnomūzikoloģe, kokles vārda nesēja pasaulē. Spēlē dažādos žanros un technikās.

Valdis Muktupāvels – kokles spēles klasiķis, mākslas zinātņu doktors, LU profesors, viens no galvenajiem folkloras kustības virzītājiem Latvijā, grāmatas "Kokles un koklēšana Latvijā" autors.

Dina Liepa – folkloras kopas "Kokle" vadītāja. Neskaitāmi koklētāji savas prasmes ir apguvuši tieši pie Dinas.

Meistarklase tradicionālajā dziedāšanā:

Zane Šmite – etnomūzikoloģe, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas tradicionālās dziedāšanas pedagoģe, lieliskas balss īpašniece, vadījusi dziedāšanas meistarklases gan Latvijā, gan citur pasaulē.

Māra Mellēna – filozofe, Latvijas Stāstnieku asociācijas valdes priekšsēde, folkloras festivālu "Pulkā eimu, pulkā teku" un "Baltica" režisore.

Apmaksa par nometni – 65 eiro vai 55 eiro (ģimenes, jaunieši) par personu. Priekšapmaksa 50% apmērā pieteikšanās brīdī jāieskaita uz anketā noradīto kontu. Atteikuma gadījumā priekšapmaksa tiek atmaksāta vai nu gadījumā, ja atteikums iesniegts mēnesi pirms nometnes sākuma vai arī tad, ja vietu aizpilda kāds cits dalībnieks.

Pieteikšanās, aizpildot pieteikuma anketu **līdz 15.augustam**.

Nometni "Kokles balss pasaulē" financiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Līguma ID Nr. 2019.LV/DP/09/02.

3. OKTOBRIS
Koklētāju nometne "Kokles balss pasaulē" Driedorfā, Vācijā

Koklēšana, spēles prasmju attīstīšana, spēlēšanas technikas, improvizācija, tradicionālā dziedāšana, tautadziesmu stāsti, zaptēšana, muzicēšana, draudzēšanās mūzikā, sadziedāšanās, vakarēšana.

Kalendārs tapis sadarbībā ar *latviešiem.com*

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Gatavojas *Baltijas ceļa* svinībām

Jau pēc mēneša, 23. augustā, ar plašu programmu Rīgā un visā Latvijā, mūsu kaimiņvalstīs un pasaulē tiks atzīmēta Baltijas ceļa 30. gadadiena. Daudzveidīga un plaša pasākumu programma aptvers visu Latviju, atgādinot par šo drosmīgo soli, kas visai pasaulei pārliecinoši parādīja Baltijas tautu saliedētību brīvības vārdā un lika pamatu valsts neatkarības atgūšanai.

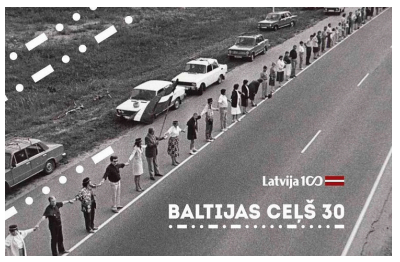

Ceturtdien, 1. augustā, plkst. 11 Rīgā, Brīvības laukumā pie Brīvības pieminekļa, tiekoties pie Latvijai nozīmīgā brīvības simbola, vietā, kur pirms 30 gadiem savijās cilvēku ķēde, svētku programmas veidotāji informēs par svarīgākajiem Baltijas ceļa gadadienas svinību notikumiem.

***

Valsts prezidents Latgalē

Turpinot pievērsties mediju politikas un informatīvās telpas jautājumiem, 26. jūlijā Valsts prezidents Egils Levits reģionālajā darba vizītē Latgalē ieradās Indrā. Apmeklējuma laikā prezidents uzsvēra TV un radio apraides attīstību pierobežā, kā arī aprunājās ar vietējiem iedzīvotājiem par viņus interesējošiem tematiem. Tāpat, esot Latgalē, Levits tikās ar pasaules latviešu jauniešu nometnes 2x2 dalībniekiem Višķos, kā arī izrādīja cieņu vecticībnieku kultūrvēsturiskajam mantojumam Slutišķos.

Indra ir viena no Latvijas vietām, ko Levits pieminēja savā inaugurācijas uzrunā 8. jūlijā. Prezidents plāno tuvākajā laikā apmeklēt arī citas runā pieminētās vietas – tā, piemēram, 3. augustā Valsts prezidents plāno apmeklēt Mazirbi un Lībiešu svētku notikumus.

***

Atklāj septīto pasaules latviešu jaunatnes semināru "2x2" Latvijā

Šobrīd Latgalē, gleznainajā Veirūgnas ezera krastā, norisinās jau septītais pasaules latviešu jaunatnes seminārs "2x2" Latvijā, ko 26. jūlijā atklāja Latvijas Valsts prezidents Egils Levits. Seminārā piedalās 71 latviešu jaunietis no 15 pasaules valstīm (tostarp no ASV, Kanadas, Vācijas, Brazīlijas, Krievijas, Venecuēlas), lai iepazītos ar jauniem draugiem no visas pasaules, attīstītu savu radošumu, diskutētu par dažādiem jautājumiem, gūtu zināšanas, izjustu savu latvietību, dziedātu, dejotu un dalītos iedvesmojošā pieredzē.

""2x2" semināri – tā ir sena un ilga tradicija, kas norāda uz latviešu tautas vienotību, un tas, kas ir radies trimdā, sekmīgi turpinās Latvijā. Latviskuma pamatā ir valoda un kultūra: runājot latviski un piedaloties kultūrā, mēs veidojam Latvijas valsti. Vairs nav svarīgi, kur tu dzīvo – šodien nozīme ir piederībai. Latviešu kopienas centrālais elements ir latviskums, un tā kopšana ir "2x2" galvenais uzdevums," semināra atklāšanā sacīja Latvijas Valsts prezidents Egils Levits. Pēc semināra atklāšanas prezidents atbildēja uz vairākiem jauniešu jautājumiem par atvērto latvietību kā kultūras resursu, par latgaliešu valodu, kā arī par to, kā aktīvāk iesaistīties un līdzdarboties valsts veidošanā un cieņpilna dialoga veidošanā.

***

"Lietuva latviešiem ir brāļu un māsu zeme"...

Darba vizītē Latvijā uzturējās jaunais Lietuvas prezidents Gitans Nausēda. Vienas dienas vizītes laikā G. Nausēda Rīgas pilī tikās ar Valsts prezidentu E. Levitu, pārrunājot Latvijas un Lietuvas aktuālos jautājumus divpusējās attiecībās, reģionālajā sadarbībā, kā arī ES un NATO.

Lietuvas prezidents Gitans Nausēda tiekas ar Latvijas prezidentu Egilu Levitu // Foto: *LETA*

To, cik simboliska ir šī Lietuvas prezidenta vizīte, Valsts prezidents uzsvēra preses konferencē, sakot: "Lietuva latviešiem ir mūsu brāļu un māsu zeme. Mūs saista tuvās valodas, tradicijas, kultūra un kopīgs liktenis Baltijas jūras krastos. Mēs izjūtam īpašu atbildību kopt un sargāt baltu mantojumu, jo esam palikušas divas vienīgās dzīvās baltu tautas."

Egils Levits apliecināja, ka Latviju un Lietuvu vieno kopīgs redzējums būtiskos reģionālos un starptautiskos jautājumos. Tāpat, pēc viņa sacītā, abas valstis saista kopīgs mērķis – veicināt Baltijas reģiona drošību, labklājību un izaugsmi: "Baltijas valstu sadarbība ir cieša, simboliska un neatsverama. Šogad aprit 30 gadi, kopš mēs roku rokā stāvējām Baltijas ceļā, lai atgūtu savu valstu brīvību. Šogad Latvija kā Baltijas valstu sadarbības vadītāja strādā pie Baltijas reģiona drošības stiprināšanas, kā arī reģionālās savienojamības attīstības."

Runājot par reģionālo drošību, Valsts prezidents uzsvēra, ka Latvija turpinās attīstīt aizsardzības sadarbību ar Lietuvu tādās jomās kā daudznacionālā divīzijas stāba "Ziemeļi" attīstīšana, bruņoto spēku savietojamības stiprināšana un kopīgi gaisa un jūras novērošanas pasākumi.

Pārrunājot sadarbību citās jomās, tika atzīmēts, ka *Rail Baltica* projektam ir jāvirzās uz priekšu, tāpat aktīvs darbs norit pie Baltijas valstu elektrotīklu sinhronizācijas ar kontinentālās Eiropas tīklu un reģionālās gāzes infrastruktūras un tirgus izveides.

***

Atkāpjas Okupācijas mūzeja direktors

No amata 27. jūlijā atkāpies Latvijas Okupācijas mūzeja direktors Gunārs Nāgels. Latvijas Okupācijas mūzeja biedrības (LOMB) valde atkāpšanos pieņēmusi un izteikusi Gunāram Nāgelam pateicību par darbu mūzeja labā, informēja mūzeja biedrība.

Gunārs Nāgels direktora amatā bijis piecus gadus, kopš 2014. gada 1. jūlija. Viņa pēdējā darba diena mūzejā ir 20. augusts, bet viņam piedāvāta iespēja darbu atstāt agrāk. Valde par viņa vietas izpildītāju līdz jauna direktora iecelšanai apstiprinājusi mūzeja Krājuma glabātāju Taigu Kokneviču, kuŗa kā direktora vietniece direktoru aizstājusi jau agrāk. Lai nodrošinātu labu mūzeja funkcionēšanu, par Taigas Kokneviča vietnieci savukārt apstiprināta ilggadējā mūzeja direktore Gundega Michele. Valde jau drīzumā izsludinās konkursu uz pastāvīgu direktora vietu. Mūzeja direktors Latvijas Okupācijas mūzeju vada kā LOMB pilnvarota persona.

LOMB biedru sapulcē lēma izsludināt konkursu jauna ekspozīcijas dizaina veidošanai. Ekspozīciju nākamā gada beigās ievietos topošajā Gunāra Birkerta plānotajā mūzeja ēkā, kas patlaban top Latviešu strēlnieku laukumā. Konkursu izsludinās tuvākajās nedēļās. Konkurss kļuva nepieciešams ilgo aizkavējumu dēļ, ar ko sastapās ēkas celtniecība. Jaunās ekspozīcijas plānošana sākās jau tālajā 2006. gadā, kad ēkas īstenošanu sagaidīja jau tuvāko gadu laikā. Gan ekonomiskā krize, gan Zaigas Gailes vadītās arhitektu grupas iebildumi celtniecību atkārtoti aizkavēja. Sākotnējie ekspozīcijas plāni tika gan atjaunoti un modernizēti, bet vairs pilnībā neatbilst modernas ekspozīcijas prasībām. Ar konkursu LOMB ekspozīcijas veidošanai paredz piesaistīt firmas ar radošu pieeju un pieredzi mūzeju ekspozīcijas dizaina veidošanā.

SPILGTS CITĀTS

Uzturēt labas attiecības ar kaimiņvalstīm

Nesen Latvijā iepazīšanās vizītē bija ieradies jaunievēlētais Lietuvas prezidents Gitans Nausēda. Žurnālā *IR* intervijā Nausēda stāsta par sevi, brāļu tautu – latviešu un lietuviešu – attiecībām, kā arī izsaka viedokli, kā mums veidot sarunas ar lielo kaimiņvalsti. Mūsu lasītāju ieskatam daži fragmenti no intervijas.

Gitanam Nausēdam tika jautāts: **Jūsu priekštece prezidente Grībauskaite bija labi pazīstama Eiropā. Kā jūs sevi salīdzinātu ar viņu?**

Ārlietu politikā visi Grībauskaites kundzes atbalstītie principi ir pamatoti, un nebūs lielu izmaiņu attiecībās ar valstīm uz austrumiem, ar Krieviju. Es vēlētos padarīt mūsu attiecības ar Baltkrieviju draudzīgākas. Esmu jautājis vēstniekam, vai ir iespējams uzlabot attiecības par spīti tam, ka nepirksim no Ostravecas elektrību, un viņš teica – jā, ir. Mums ir jāpārbauda baltkrievu puses spējas sadarboties.

Grībauskaites kundze bija pazīstama kā ļoti atklāta savos izteicienos.

Dažkārt tas bija pozitīvi, dažkārt tam bija nedaudz negātīvi rezultāti. Es gribētu būt diplomātiskāks, sevišķi, ja ir runa par izteicieniem par Krieviju. Mēs atceramies dažus spēcīgus izteicienus, kuŗi drīzāk nebija piemēroti diplomātijas valodai. Es to vēlētos izmainīt. Vēlētos uzturēt labas divpusējas attiecības ar kaimiņvalstīm un pamatot mūsu līderpozicijas starptautiskajās attiecībās uz labām kaimiņattiecībām ar Baltkrieviju, Baltijas valstīm un, protams, ziemeļvalstīm.

Kā jūs raksturotu drošības situāciju mūsu reģionā piecus gadus pēc Krimas aneksijas?

Pirmkārt, ar Krieviju saistītie draudi tagad ir atzīti. Agrāk tā nebija. Atceros, ka Lietuvai izdevumi aizsardzībai 2012. gadā bija apmēram tādi paši kā šobrīd Vācijai – 0,7% no IKP. Tagad aizsardzībai tērējam 2%, un mums ir ambiciozi plāni 2030. gadā to palielināt līdz 2,5%. Tas parāda, ka izpratne par riskiem ir daudz lielāka. Mūsu sadarbība ar NATO un divpusējā sadarbība ar ASV ir daudz labāka. Lietuvā atrodas Vācijas vadītie NATO spēki. Mēs iepērkam militārās sistēmas no draugiem Eiropā. Tātad esam daudz labākā situācijā.

Ļoti priecājamies, ka Polijai izdevies panākt, ka nākotnē būs papildu ASV spēki viņu territorijā. Tā ir veiksme ne tikai Polijai, bet visam Baltijas reģionam. Tomēr ir nepieciešama pat ciešāka sadarbība, kopējas militārās mācības.

Viena vājā vieta ir gaisa aizsardzība. Šobrīd nav pietiekamu resursu un ir tikai gaisa patrulēšana, nevis gaisa aizsardzība. Nav iespējas no patrulēšanas pāriet uz aizsardzību gadījumā, ja kaut kas notiktu. Tas ir mūsu nākotnes uzdevums.

***

Edgars Rinkēvičs tiekas ar Baltkrievijas prezidentu Aleksandru Lukašenko

26. jūlijā Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā darba vizītes laikā Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Baltkrievijas Republikas prezidentu Aleksandru Lukašenko. Amatpersonas pārrunāja abu valstu divpusējās attiecības, tostarp sadarbību ekonomikā, Eiropas Savienības (ES) sadarbību ar Baltkrieviju un drošības politikas jautājumus.

Sarunā ar Baltkrievijas prezidentu Rinkēvičs pauda gandarījumu par Latvijas un Baltkrievijas aktīvo politisko dialogu, jo Baltkrievija ir nozīmīga kaimiņvalsts un Latvija ir ieinteresēta uzturēt šādu attiecību dinamiku. "Baltkrievija ir nozīmīgs Latvijas ārējās tirdzniecības partneris, īpaši transita un loģistikas jomā. Tādēļ vēlamies paplašināt mūsu sadarbību, palielinot pārvadājamo kravu apjomu un klāstu. Latvija saskata potenciālu sadarbībai ar Baltkrieviju Eirāzijas transporta koridoru attīstībā, un piedāvājam Latvijas tranzīta infrastruktūru industriālā parka "Lielais Akmens" kravu apkalpošanai," uzsvēra Rinkēvičs.

***

Somijas ārlietu ministrs vizītē Latvijā

30. jūlijā ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Somijas ārlietu ministru Peku Hāvisto (*Pekka Haavisto*), kuŗš Rīgā bija ieradies vienas dienas darba vizītē. Ministri apsprieda aktuālo situāciju saistībā ar Irānas varasiestāžu aizturēto tankkuģi *Stena Impero* Hormuza šaurumā un turpmākās rīcības koordināciju aizturētā Latvijas pilsoņa atbrīvošanai. Sarunu lokā bija arī Latvijas un Somijas divpusējo attiecību jautājumi, Somijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē prioritātes, reģionālās sadarbības un starptautisko attiecību aktuālitātes. Vizītes laikā Somijas ārlietu ministrs tikās ar Latvijas Valsts prezidentu Egilu Levitu un apmeklēja NATO Stratēģiskās komūnikācijas izcilības centru.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

***

Latvija atklāj 5G komūnikācijas tīklu

19. jūlijā, klātesot Latvijas Valsts prezidentam Egilam Levitam, Latvijā tika oficiāli atklāts 5G komūnikācijas tīkls. Kopš 2018. gada septembŗa, kad Latvijā notika pirmais 5G technoloģijām veltītais forums *5G Techritory*, 5G tīkls tika pirmo reizi iedarbināts testa režīmā. Tagad tas ir pieejams ikvienam, kuŗa rīcībā ir 5G technoloģiju atbalstoša ierīce. Latvijas mobilo sakaru operātori Latvijas Mobilais Telefons (LMT) un TELE2 piedāvā pilnu piekļuvi 5G tīklam, bet trešā mobilo sakaru operatora BITE 5G tīkls vēl atrodas testa režīmā.

Valsts prezidents Egils Levits: "Esmu lepns par to, ka, pateicoties LMT darbībai un sadarbībai ar pasaules mēroga uzņēmumiem kā *Nokia* un *Intel,* Latvija ir pasaules avangardā 5G paaudzes komūnikācijas tīkla attīstībā. Tā ir tā vieta, kur gribētu redzēt Latviju daudzās jomās." Vienlaikus prezidents atzina, ka "Mākslīgā intelekta un *Big Data* laikā ierindoties starp pirmajām valstīm, kas var īstenot šādu technoloģiju, nozīmē, ka Latvija ierindojas technoloģiju "Formula 1" pirmajā rindā. Tas ir signāls pasaules uzņēmumiem un pētniekiem." 19. jūlijā tika prezentēts arī pirmais 5G rūteris, ko ražo Latvijā uzņēmums *MikroTik*. Rūteris ir izstrādāts, LMT aktīvi sadarbojoties ar lielāko rūteru ražotāju Latvijā – uzņēmumu *MikroTik*, kuŗa produkcija ir pazīstama ne tikai Eiropā, bet arī Āzijā un ASV. Latvija ir atvērta sadarbībai ar Koreju 5G technoloģiju pielietojuma un modernizācijas jomās. 2019. gadā no 27. līdz 29. novembrim Latvijā notiks jau otrais 5G technoloģijām veltītais forums *5G Techitory*, kas pulcēs vairāk nekā 1000 viesu un pasaules vadošos 5G technoloģiju kompaniju pārstāvjus un amatpersonas.

***

Vai Irāna atbrīvos aizturēto kuģi?

Pastāv teorētiska iespēja, ka Irāna daļēji atbrīvo Hormuzas šaurumā aizturētā britu tankkuģa apkalpi, tostarp kapteiņa palīgu no Latvijas, atstājot uz kuģa tikai pašu vadību, bet pašlaik nekādu šādu signālu nav, intervijā Latvijas Radio izteicās Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs (*Jaunā Vienotība*). Ministrs atkārtoti atteicās prognozēt, kad situācijai varētu panākt kaut kādu risinājumu, jo tās būtu tikai nepamatotas spekulācijas. Rinkēvičs atkārtoti informēja, ka Latvijas Ārlietu ministrija ir pārliecinājusies, ka Hormuzas šaurumā aizturētā tankkuģa apkalpei, kurā ir arī Latvijas pilsonis, tiek nodrošināti gana labi sadzīves apstākļi.

***

Teātŗa zinātniecei, rakstniecei Lilijai Dzenei – 90

25. jūlijā tiek atzīmēta izcilās teātra zinātnieces, rakstnieces Lilijas Dzenes (1929-2010, dzimusi Lilija Mača) 90 gadu jubileja. Latvijas Nacionālā archīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu archīvs piedāvā iepazīties ar fotografijām, kuŗās redzama Lilija Dzene.

1953. gadā Lilija Dzene publicēja pirmās teātŗa izrāžu recenzijas un rakstus par aktieriem, 1963. gadā iznāca grāmata "Mūsu paaudzes aktieri", 1964. gadā talantīgā rakstniece publicēja aktrisei Mirdzai Šmithenei veltīto monografiju "Labais mūžs", tai sekoja Kārlim Sebrim, Lidijai Freimanei, Elzai Radziņai, Harijam Liepiņam, Alfrēdam Jaunušanam, Jānim Kubilim, Eduardam Pāvulam un citiem aktieriem un teātriem veltītās vairāk nekā 10 tēlaini, profesionāli rakstītās monografijas, kā arī daudzas publikācijas žurnālos *Māksla*, *Teātŗa* Vēstnesis, laikrakstā *Literatūra un Māksla* u. c. izdevumos. Rakstniece, mākslas doktore, emeritētā zinātniece, Latvijas Zinātņu akadēmijas Goda locekle (1994), Triju Zvaigžņu ordeņa kavaliere (1995) Lilija Dzene kā patiesas cieņas apliecinājumu 2004. gadā saņēma balvu par mūža ieguldījumu teātŗa mākslā.

***

Top pirmais latviešu vesterns

Ar spraigu pakaļdzīšanās un drāmatiskas apšaudes epizodi Zviedrijā uzsākta Matīsa Kažas vesterna "Kur vedīs ceļš" uzņemšana. Filmas darbība risinās 19. gadsimta beigās, kad no baltvācu barona muižas īsi pirms kāzām pazūd topošā līgava. Režisors Matīss Kaža par filmas "Kur vedīs ceļš" uzņemšanu stāsta: "Šī nebūs tipiska kostīmfilma vai vēsturiska drāma. Mēs strādājam vesterna žanra ietvaros, un tomēr to pārveidojam pa savam.

Tas būs vesterns Austrumeiropas mērcē, varētu to pat saukt par īsternu. No vairāk nekā piecsimt pretendentēm galvenajai lomai filmā izvēlēta rīdziniece Žanete Zvīgule. Viņai līdzās spēlēs jaunais aktieris Toms Veličko.

***

Valmierā demonstrēs jaunu dokumentālo īsfilmu

Koncertzālē "Valmiera" 2. augustā plkst. 18 notiks dokumentālās īsfilmas "Sabiedrotais" seanss. Filma tapusi "Studijā Lokomotīve", režisors – Kārlis Lesiņš. Filmas Sabiedrotais papildu nosaukums ir Lielbritanijas loma Latvijas cīņā par neatkarību 1918. un 1919. gadā, un tā tapusi ar Lielbritanijas vēstniecības Latvijā atbalstu. Filmas seansa sākumā ievadvārdus par filmu teiks Lielbritanijas vēstnieka Latvijā vietniece, kuŗa 2. augustā kopā ar vēstniecības pārstāvjiem uzturēsies vizītē Valmierā. 26 minūtes gaŗā filma stāsta par situāciju pēc Pirmā pasaules kaŗa, kad jaundibinātajai Latvijas valstij nācās iesaistīties politiskā un militārā cīņā par savu pastāvēšanu. Latvijas neatkarības izcīnīšanā nozīmīga loma bija Rietumu sabiedroto (Lielbritanijas, Francijas un ASV) atbalstam. Pirmā Latvijas neatkarības cīņu norisēs iesaistījās Lielbritanija, kuŗas kaŗakuģi Latvijas piekrasti sasniedza 1918. gada decembrī.

***

Latviešu autore uz starptautiskās skatuves Nacionālajā grāmatu festivālā

31. augustā Inga Gaile, godalgota latviešu rakstniece, piedalīsies 19. ikgadējā ASV Kongresa Bibliotēkas Nacionālajā grāmatu festivālā (*Library of Congress National Book Festival*) ar savu jaunāko dzejoļu krājumu *30 Questions People Don't Ask: The Selected Poems by Inga Gaile*.

Inga Gaile ir publicējusi vairākus dzejoļu krājumus, tai skaitā dzejoļus bērniem, noveli un teātŗa uzvedumus. Viņa ir saņēmusi Latvijas Literātūras gada balvu, kā arī balvu no Dzejas dienu festivāla Latvijā, kas ir dažas no autores atzinībām. Gaile ir daļa no latviešu feminisma kustības, kā arī ir komiķe un izveidojusi *stand-up* komēdijas grupu. Savos rakstu darbos viņa nereti pievēršas stigmatizētām sabiedrības grupām, feminismam un dzimuma līdztiesības jautājumiem. Talantīgās rakstnieces dzeja ir tulkota vairākās valodās. Gailes grāmata *30 Questions People Don't Ask: The Selected Poems of Inga Gaile* balstīta uz sieviešu dažādo pieredzi, precīzāk, Baltijas valstu sieviešu pieredzi. Dzeja ietver nepārtrauktās pārmaiņas Baltijas reģionā. Inga Gaile ataino detaļas un ikdienas apstākļu zemākos punktus – viņa neraksta par fantāziju pasauli vai safabricētu skatījumu uz pasauli, bet gan par dzīvi, kā to patiesi redz viņa pati.

***

Festivālā *Positivus*

27. un 28. jūlijā Salacgrīvā norisinājās festivāls *Positivus*, kur kā galvenie mākslinieki uz festivāla lielajām skatuvēm uzstājās grupas *Disclosure*, *The 1975*, *Underworld* un *Royal Blood*. Sarīkojumu apmeklējuši aptuveni 15 000 cilvēku, aģentūrai LETA sacīja festivāla rīkotājs Ģirts Majors:

"Esam gandarīti, ka *Positivus* apmeklētāji jau 13. gadu Salacgrīvas kāpu un priežu ielokā varēja baudīt lielisku mūziku un koncertus ar aktuāliem ārzemju un pašmāju mākslinieki divu dienu gaŗumā."

***

Sākusies Eiropas vasaras skola

Ar komandas saliedēšanas pasākumiem sākusies Eiropas vasaras skola, kas ilgs divas nedēļas.

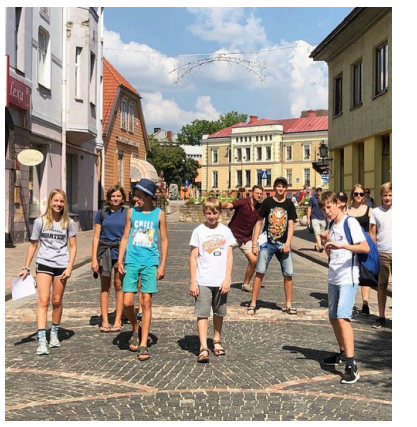

Saliedēšanas pasākumā piedalījās skolas audzinātāji, vadītāja un daļa no skolotājiem. Pēc ātras sapazīšanās saliedēšanas pasākuma vadītājs Andrejs Bērziņš iepazīstināja ar MK noteiktajiem nometnes drošības noteikumiem. Grupas darbā, domājot un strādājot ierobežotā laikā, tika risinātas prāta spēles. Pēc neliela pusdienu pārtraukuma katra grupa meklēja atbildi uz jautājumu "EVS būs sekmīgs, ja....".

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

FRANCIJA. Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Francijas Republikā Imants Lieģis bija devies darba braucienā uz Monpeljē. Šī vizīte bija īpaša ar to, ka svinīgā pieņemšanā Latvijai tika uzdāvināta 1923. gadā toreizējās Latvijas operas vadības un mūziķu pasniegtā pateicības vēstule franču komponistam Vensānam d'Endī, kuŗš Latvijā viesojās, diriģējot vairākos koncertos Rīgā.

No kreisās: Bertjē de Lionkūrs, vēstnieks Imants Lieģis, Žans Pjērs Ruso

Vēsturisko dokumentu vēstniekam pasniedza komponista d'Endī brāļa mazdēls Bertjē de Lionkūrs (*Berthier de Lioncourt*), pieņemšanā piedaloties *Le Festival Radio France Occitanie Montpellier* direktoram Žanam Pjēram Ruso, Latvijas institūta direktorei Vitai Timermanei-Moorai, kā arī Latvijas Radio korim un tā diriģentam Sigvardam Kļavam. Saņemot vēstuli, vēstnieks Imants Lieģis pateicās komponista d'Endī ģimenei par šo žestu, uzaicinot De Lionkūra kungu ar kundzi ierasties Latvijā, lai personīgi saņemtu pateicību no Latvijas valdības. Tāpat vēstnieks izteica pateicību festivāla rīkotājiem par uzaicinājumu, neslēpjot gandarījumu par Latvijas talantu atzīšanu un aicināšanu piedalīties festivālā vairākus gadus pēc kārtas. Vienlaikus vēstnieks piebilda, ka vēstule tiks nogādāta Latvijas Republikas kultūras ministram, kurš, jaukas sakritības pēc, ir operdziedātājs.

KANADA. Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums tikās ar Kanadas latviešiem Uldi Rihardu Loti un Karinu Mieriņu, pirmās visaptverošās grāmatas par Kanadas latviešu māksliniekiem un amatniekiem autoriem.

Uldis Lote un Karina Mieriņa pateicās par atbalstu un labo sadarbību, kas autoriem izveidojās, šo nozīmīgo projektu īstenojot. Grāmata ir veltījums izcelsmes zemei Latvijai, tās valstiskuma Simtgadē. Autori lūdza enciklopēdisko grāmatu nodot Latvijas Valsts prezidentam Egilam Levitam, Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, kā arī Valsts prezidentei (1999-2007) Vairai Vīķei-Freibergai, kas izdevumam veltījusi priekšvārdu par latviešiem Kanadā.

ĶĪNA. 22. jūlijā Latvijas Republikas vēstniecības Ķīnas Tautas Republikā pārstāvniecības vadītāja vietniece Ingūna Vīksne un vēstniecības Trešā sekretāre Angelīna Maksimova piedalījās Konfūcija institūtu organizētajā Centrāleiropas un Austrumeiropas (CAE) valstu studentu vasaras nometnes svinīgajā atklāšanas ceremonijā Pekinas Svešvalodu universitātē.

Katru gadu Ķīnas Konfūcija institūts organizē vasaras nometni Konfūcija institūtu studentiem no 16 Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm. Šogad šajā vasaras nometnē 41 jaunietis no dažādiem Latvijas novadiem divu nedēļu gaŗumā padziļināti apgūst ķīniešu valodu un Ķīnas kultūru.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

"Pēdējais brīdinājums"?

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Vašingtonā 24. jūlijā vairāk nekā septiņu stundu gaŗumā īpašais padomnieks (*special counsel*) Roberts Millers tika izklaušināts ASV kongresa Pārstāvju palātas (kur kopš š. g. janvāŗa dominē demokratu deputāti) juridiskās komitejas sēdē.

Viņam bija, kā prasa likums, šīs komitejas sēdē jāatskaitās par savu darbu, izmeklējot varbūtēju Krievijas iejaukšanos ASV prezidenta 2016. gada vēlēšanu kampaņā. Šo izmeklēšanu Roberts Millers uzsāka 2017. gada 17. maijā, un šā gada 18. aprīlī tika atklātībai nodots šī darba rezultāts – 448 lappušu biezs ziņojums.

Atskaitīdamies prasīgajiem likumdevējiem, Roberts Millers brīdināja, ka Krievija atkal (!) mēģina graut amerikāņu demokratiju nākamā gada prezidenta vēlēšanu gaidās, uzsverot, cik pamatoti bija viņa slēdzieni par Maskavas destruktīvo iejaukšanos 2016. gada vēlēšanu kampaņā, un strikti noraidīja prezidenta Trampa apgalvojumu, ka viņš esot sarīkojis "raganu medības".

Prezidents Tramps veltīgi pūlējās pēdējos mēnešos iestāstīt publikai, ka Millera ziņojums "pilnībā attaisnojot" viņu. Atbildot uz jautājumiem komitejas sēdē, Roberts Millers īpaši uzsvēra, ka viņš un viņa komanda nebūt nebija nākuši pie tāda slēdziena. No ziņojuma skaidri izriet, ka prezidents Tramps "tika ievēlēts ar kādas ārvalsts palīdzību". Komitejas sēdē Millers spilgti raksturoja Kremļa "sabotāžas paņēmienus". Un tagad – uzmanību! – "viņi to dara brīdī, kad mēs te sēžam", teica Millers, liekot saprast, ka šie iejaukšanās "nedarbi" nekad nav mitējušies.

Tā, protams, ir nejauša sagadīšanās, bet tieši šajās dienās kāds ļoti dīvains raksts parādījās "pareizticīgo staļinistu" portālā *zavtra.ru*, kur bieži tiek skartas temas, kuŗas Kremļa oficiālās aprindas "tur pie sevis". Dīvainā raksta autors ir Valerijs Korovins, kuŗš tam devis baigu, pat makabru virsrakstu: "Rietumu Navaļnijs, dzīvs vai miris."

Te jāpaskaidro, ka "Korupcijas apkaŗošanas fonda" priekšsēdis Aleksejs Navaļnijs ir vienīgais nopietnais, īstais Vladimira Putina oponents un sāncensis cīņā par varu. 2018. gada prezidenta vēlēšanās Navaļnijs bija vienīgais kandidāts, kuŗš netika reģistrēts kaut kādas nenozīmīgas sodāmības dēļ. Viņam bija plaša piekrišana īpaši jauniešu vidū, kuŗiem PSRS jau šķita "viduslaiki".

Pēdējos gados Navaļnijs rēgulāri piedalījās visos mītiņos un piketos, kas vērsti pret Putina režīmu, un ikreiz viņam piesprież 30 diennaktis apcietinājumā – par dalību neatļautā pasākumā.

Un te nu tie "riebīgie Rietumi" un īpaši velnišķīgais "gosdeps" (ASV Ārlietu ministrija), kā apgalvo Korovins, savā rusofobijā mēģinot izraisīt Krievijā jukas, padarot Navaļniju par "sakrālo upuri", kuŗš varot "iet bojā" lietas labā, un būšot jāizteic līdzjutība sievai un bērniem.

"Sakrāls upuris"? Pāriesim pie faktiem: 2015. gada 27. februārī pie pašiem Kremļa mūriem tika noslepkavots Boriss Ņemcovs – godprātīgs demokrats, ne mazāk populārs kā tagad Navaļnijs. Nozieguma pasūtītājs līdz šim brīdim "nezināms", un kaukazisko killeru tiesāšana bija tīrais farss.

Varbūt Korovina raksts bija tāds kā "pēdējais brīdinājums" Navaļnijam?*

Lai nu lasītāji savelk galus kopā...

*Krievijas opozicijas politiķis Aleksejs Navaļnijs, kuŗš izcieš 30 dienu administrātīvo arestu, 28. jūlijā alerģijas dēļ nogādāts slimnīcā. "Šodien no rīta, pulksten 9.30, Aleksejs Navaļnijs tika hospitalizēts ar diagnozi "asa alerģiska reakcija" – liels sejas pietūkums un ādas apsārtums. Alerģiskās reakcijas cēlonis nav noteikts. Iepriekš nekad dzīvē Aleksejam nav bijis alerģiskas reakcijas," tviterī ierakstījusi Navaļnija vadītā Fonda cīņai pret korupciju preses sekretāre Kira Jarmiša. Maskavas 64. klīniskajā slimnīcā ziņu aģentūrai *Interfax* apstiprināja, ka Navaļnijs nogādāts šajā slimnīcā un ievietots terapijas nodaļā. Navaļnija stāvoklis ir apmierinošs, sacījis slimnīcas pārstāvis.

29. jūlijā portāls *newsru. radio svoboda* ziņoja, ka ārsti slimnīcā Navaļnijam konstatējuši nevis alerģiju, bet kādas nezināmas ķīmiskas vielas iedarbības sekas. (!)

KĀRLIS STREIPS

Ārpolītikas simtgade

Pirmdien, 29. jūlijā, Latvijas Ārlietu ministrija atzīmēja savas pastāvēšanas simtgadi. Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tviterī rakstīja: "Esmu ļoti lepns par Latvijas dinamiskā un efektīvā diplomātiskā dienesta dalībniekiem un viņu sasniegumiem. Pateicos katram no viņiem par apņēmību un profesionālismu!"

Kas tad notika pirms simt gadiem? Todien Latvijas pagaidu valdības ārlietu ministrs Zigfrīds Anna Meierovics pieņēma darbā pirmos četrus ministrijas speciālistus - Vili Šūmani, Augustu Vaidzību, Jāni Lazdiņu un Kārli Kuškevicu. Šūmaņa kungs strādāja Ārlietu ministrijas kancelejā par administrātīvo, vēlāk - par politisko direktoru. Bija Latvijas vēstnieks Italijā, Francijā, Somijā un Igaunijā. Viņš aizgāja Mūžībā Cīrihē. Vaidzības kungs ministrijā vadīja saimniecības nodaļu, bet pēcāk atgriezās savā dzimtajā Durbē un kļuva par pilsētas domes priekšsēdi. Līdzīgi amati viņam bija Tukumā un Kuldīgā. A. Vaidzība tika deportēts 1941. gada 14. jūnijā un tikai sešas nedēļas pēc tam aizgāja Mūžībā. Jānis Lazdiņš bija profesionāls vijolnieks, bet arī ministra Meierovica kabineta šefs, kuŗš ministru pavadīja ārzemju ceļojumos, būdams klāt arī tajos, kad ministrs centās nokārtot Latvijas valsts *de iure* atzīšanu. J. Lazdiņš bija vēstnieks Beļģijā un Luksemburgā. Pēc atvaļināšanās no diplomātiskā dienesta viņš palika Beļģijā, kļuva par tās pilsoni un tur arī aizgāja Mūžībā. Kārlis Kuškevics bija Latvijas konsuls Gdaņskā. Arī viņu deportēja uz Sibiriju, bet viņš no tās atgriezās un aizgāja Mūžībā Rīgā.

Latvijas ārlietu dienests veidots ļoti sarežģītos apstākļos. Brīdī, kad Z. Meierovics atgriezās Rīgā no Parīzes Miera konferences, lai uzsāktu dienesta veidošanu, Kārļa Ulmaņa pagaidu valdība tikko bija atgriezusies no Liepājas, kur tā vairāku mēnešu gaŗumā bija guvusi patvērumu uz tvaikoņa *Saratov* Liepājas ostā. Z. Meierovics gāja bojā autoavārijā 1925. gadā. Tajā brīdī viņš ārlietu ministra amatā bija otro reizi, pa starpu gada gaŗumā ministrs bija Ludvigs Sēja. Kopumā laikā pirms PSRS invāzijas bija astoņi cilvēki ārlietu ministra amatā, tajā skaitā bez Z. Meierovica vairākkārt Hugo Celmiņš un pats K. Ulmanis. Latvijas ārpolītikas galvenais fokuss starpkaŗu laikā bija uz Rietumvalstīm, Baltijas valstīm un Ziemeļvalstīm. Attiecību veidošana konkrēti Baltijas valstu starpā piekliboja, lielākoties tāpēc, ka laikā pēc Pirmā pasaules kaŗa Polija bija sagrābusi Viļņas apgabalu. Varšavai mūspusē bija lielvalsts ambīcijas, un, ja kāda valsts gribēja labas attiecības ar to, tad tai nevarēja būt attiecības ar Lietuvu. 1923. gadā Latvija un Igaunija parakstīja savstarpējās militārās palīdzības līgumu ar Igauniju, bet ne ar Lietuvu. 1933. gadā Padomju Savienība slepus piedāvāja Polijai parakstīt garantijas par Baltijas valstu drošību, taču neko par to nesakot minēto valstu valdībām. Polija no tā atteicās. Nākamā gada septembrī Tautu savienības sesijas laikā visas trīs Baltijas valstis parakstīja līgumu par Baltijas Antantes izveidošanu. Tas bija tikai un vienīgi diplomātiska rakstura līgums, un tajā Latvijas un Igaunijas pārstāvji konkrēti norobežojās no jautājuma par Viļņu. Antantes pēdējā sēde bija 1939. gada decembrī Tallinā. Tajā brīdī PSRS jau bija izvietojusi kaŗabazes visās trīs Baltijas valstīs. Tobrīd jau bija parakstīts bēdīgi slavenais nacistu Vācijas un PSRS Molotova-Ribentropa līgums ar slepeno pielikumu, kuŗā abas lielvaras pārdalīja Eiropu pēc Otrā pasaules kaŗa. Vācija kaŗā zaudēja un neko nekontrolēja. Padomju Savienība, kā zinām, bija uzvarētāja valsts ar visu no tā izrietošo.

Arī okupācijas laikā Latvijai bija nosacīta ārlietu ministrija. Nosacīta tāpēc, ka tās vienīgais uzdevums bija veidot attiecības ar citām PSRS republikām, turklāt lielākoties šīs attiecības vienalga risinot Maskavā. Okupācijas laikā ministriju vadīja septiņi cilvēki, sākot ar Pēteri Valeskalnu un beidzot ar Eiženu Poču. Rietumos, savukārt, jau 1940. gadā Ulmaņa autoritārā valdība valsts sūtnim Londonā Kārlim Zariņam piešķīra ārkārtējas pilnvaras, pārstāvēt Latvijas intereses gadījumā, ja kaŗa apstākļos zudīs sakari starp Rīgu un diplomātiem. Valdības trimdā centrs bija sūtniecība Vašingtonā. Pēdējais Latvijas vēstnieks Anatols Dinbergs tur nodienēja tik ilgi, ka kļuva par Vašingtonas diplomātu korpusa vecāko.

Atmodas laikā Latvijas Tautas fronte sāka pirmo uzmanīgo zondēšanu Rietumu virzienā. Tās pārstāvji viesojās dažādās trimdas organizācijās un saietos, sākumā bez īpaši lielas uzticības. Vai tad nebija iemesls uzskatīt, ka visi cilvēki no okupētās Latvijas ir komūnisti?! Pēc 1990. gada Augstākās padomes vēlēšanām Ivara Godmaņa valdībā par pirmo ārlietu ministru kļuva Jānis Jurkāns. Es kādu laiku biju viņa biroja vadītājs. Diplomāts no manis nesanāca. (Manu plašo dzimtu diplomātijas pasaulē pārstāv mammas brālēna dēls Juris Bone, kuŗš patlaban ir Baltijas jūras valstu padomes priekšsēdis un pirms tam bija Latvijas vēstnieks Igaunijā un tad arī Somijā.)

Atjaunotās neatkarības pirmajā dekādē Ārlietu ministrijas un visas valsts galvenais mērķis ārpolītikā bija veidot attiecības ne tikai ar valstīm, bet arī ar organizācijām. Atšķirībā no laika pēc Pirmā pasaules kaŗa ar valsts atzīšanu nekādu problēmu nebija. Gandrīz tūdaļ pēc puča izgāšanās Maskavā daudzas valstis ar Islandi priekšgalā sāka veidot vai atjaunot diplomātiskās attiecības ar Latvijas valsti. Starp citu, neatkarības atgūšana bija tik piepeša un negaidīta, ka Lielbritanijas vēstniecība vairāk kā gada gaŗumā atradās pāris numuriņos viesnīcā *Rīdzene,* kamēr tapa izremontēta Londonas pirmskaŗa vēstniecība. Teju vai automātiski mūsu valsts tika uzņemta Apvienoto Nāciju organizācijā un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā. 1995. gadā arī Eiropas padomē, un tajā pašā gadā Latvija oficiāli iesniedza pieteikumu par iestāšanos Eiropas Savienībā. Sarunas beidzās 2002. gadā. Nākamajā gadā bija referendums par iestāšanos, un 67,5% pateica jā! Argumenti pret iestāšanos sākās ar muļķīgiem un beidzās ar absurdiem, tajā skaitā par domu, ka nevajag iestāties tāpēc, ka gan jēdzienā Padomju Savienība, gan arī jēdzienā Eiropas Savienība ir viens un tas pats vārds "savienība." Par ES dalībvalsti kļuvām 2004. gada 1. maijā. Pusotru mēnesi pirms tam Latviju arī akceptēja NATO. Man tas joprojām šķiet brīnums, ka mūsu mazā valsts kā līdzīgs ar līdzīgu ir starp citām pasaules varenākajām militārā aliansē. Zinu, tie bija ASV prezidenti Bils Klintons un Džordžs Bušs, kuŗi mūs "uzpasēja" sarunu procesa laikā. Paldies viņiem!

Patlaban Latvijai ir 37 vēstniecības un vairāki konsulāti, kā arī ģenerālkonsulāti un liels skaits goda konsulu. Kopumā ņemot, Latvijas ārpolītikai varam būt pateicīgi par to, ka mūsu valsts ir vienā no pasaules bagātākajām savienībām, kā arī zem pasaules nepārprotami diženākās militārās alianses lietussarga. It īpaši pateicoties pēdējai no šīm organizācijām, esam lielākā drošībā nekā jebkad mūsu valsts vēsturē. Par to nudien ir jāizjūt liela pateicība!

GUNDEGA SAULĪTE

SILTI UN SIRSNĪGI!

Karstas jūlija ceturtdienas pievakare. Vecrīgas ieliņas klusas, šķiet, visi ekskursanti noguruši no piedzīvotās svelmes un meklē kādu vēsu paēnu. Pie Mazās ģildes tikai pavisam maza reklāmas lapa liecina, ka te kaut kas notiks. "Kabarē de Rīga, Sidnejas Latviešu teātŗa viesizrāde."

Tautieši no Austrālijas ar savu mūzikāli drāmatisko izrādi šovasar apceļo dažādas Latvijas pilsētas, bet 25. jūlija vakarā vienīgo reizi to izrādīja Rīgā. Piebildīsim, ka viesizrāžu turneja notiek ar Latvijas Kultūras ministrijas, Latvijas Nacionālā kultūras centra un Pasaules brīvo latviešu apvienības atbalstu.

…Veŗu smagās ārdurvis, un tai pašā brīdī mani pārņem dievišķīgs aromātu mākonis. Laba kafija, kaut kas no svešzemju garšvielām, viegla vīna dvesma. Kad ieeju zālē, redzu – noslēpumainā pustumsā skatītāji izkārtojušies pie apaļiem galdiņiem. Noskaņojums gaidu pilns, tūlīt sāksies.

Izrāde sākas ar mūziku. Nelielā kapella, kuŗā mūzicē Viktorija un Andrejs Mačēni, kopā ar Andri Kariku, gaidu pilno gaisotni sakāpina vēl vairāk. Un tad nāk Jānis Čečiņš – autors, režisors un galvenais vēstījuma uzturētājs vienā personā. Viņa šarmantajā vadībā cita pēc citas sāk raisīties raibu raibās epizodes no Latvijas valsts pirmajiem divdesmit gadiem, par to, ar kādām domām, sapņiem un centieniem tolaik dzīvoja rīdzinieki, kā priecājās, kā izklaidējās. (Teicēja teksta pamatā ir Aleksandra Bāra, "Hotel de Rome" viesmīļa, atmiņu grāmata "Mani skaistākie gadi Latvijā".) Par to, kādas iespējas bija "dzīvot smalki" un dzīvot, atbilstoši sava naudasmaka biezumam. Ainas ir labsirdīga humora iekrāsotas, un Sidnejas teātŗa aktieŗi darbojas teicami saliedētā ansamblī, atklājot savus drāmatiskos un mūzikālos talantus. Nereti drāmatiska epizode, kas dažkārt tikai niecīgas anekdotes vērta, kulmināciju sasniedz dziesmā vai mūzikālā numurā. Ansambli kuplināja arī Valmieras teātŗa aktrise Baiba Valante (citā sastāvā – Indra Burkovska), taču ne kā pieaicināta primadonna, bet kā atdevīga un precīza kopīgo uzdevumu veicēja.

Kā gan lai nejūsmo par lielisko brāļu Laivenieku duetu, ko asprātīgi un ar spēcīgu komēdijas dzirksti parodē Ojārs Greste un Pēteris Saulītis! Tāds komiķu pāris greznotu jebkuŗu Latvijas skatuvi! Kā lai nepriecājas par raito spēli, vienu un to pašu galdu un dažus krēslus pārveidojot par atšķirīgām darbības vietām, tās veikli apspēlējot un tikpat veikli dekorācijas elementus novietojot "izejas pozīcijās"! Tad, kad savu vietu uz skatuves ieņem nu jau arī Latvijā labi pazīstamais čellists Jānis Laurs un piedāvā savu E. Dārziņa "Melancholiskā valša" interpretāciju, sajūtam, ka vieglprātīgajā kabarē gaisotnē izskanējis arī kāds pavisam nopietns un dziļš akords. Savukārt, kad pie klavierēm sēdās Austris Kalniņš, telpu pieskandināja dženza ritmi un priecēja pianista veiklība.

Mūzicē Jānis Laurs

Izrādes autors, režisors un galvenais satura virzītājs – Jānis Čečiņš

Pēc izrādes. No kreisās: Ingrīda Meierovica, Pēteris Saulītis un Kristīne Saulīte

Brīnišķīgais komiķu pāris Pēteris Saulītis un Ojārs Greste pārveidojās dažādos personāžos

Mainot kostīmu detaļas, katrs tēlotājs nospēlēja vairākus raksturus, bet viscaur valdīja labsirdīga vēlēšanās dalīties ar skatītāju spēles priekā. Par to visiem iesaistītajiem milzīgs paldies! Tāpēc arī tik dabiska raisījās dziedāšana kopā ar skatītājiem, it īpaši beigu ainā, kad dziesma par jauko Meldermeitiņu negribēja un negribēja beigties…

Tomēr nevaru atturēties izteikt vienu kritisku piezīmi. Linda Ozere sakāpinātā eksaltācijā dziedāja tautā tik populāro romanci "Miglā asaro logs", kuŗā visas darbības vārda formas bija pārveidojusi sieviešu dzimtē.

(Piemēram: "Tikai tevi es mīlēj'si esmu…) Lūdzu, nedariet tā! Dziesma ir tik populāra ne jau tikai sentimentālā vēstījuma dēļ, bet arī tāpēc, ka šīs rindas ir rakstījis neatkārtojamais Aleksandrs Čaks. Un, kad dziesmu dzied vidusskolnieces, studentes vai arī daudz nopietnāka gadagājuma sievietes, "Miglā asaro logs" ir arī atzīšanās mīlestībā Čakam. Nevienam līdz šim nav ienācis prātā ģeniālajās rindās pārveidot kaut vārdu. Tas būtu pār mēru bezgaumīgi.

ATMIŅAS SARGĀTĀJA

*Otrā saruna. **Elīna Kalniņa**, vēstures ekspozīcijas Cēsīs "Sirdsapziņas ugunskurs" vadītāja intervijā **Sallijai Benfeldei***

(Turpinājums no Nr. 27)

Kā sākāt projektu par 1941. gada 14. jūnija deportācijām ?

Mani uzrunāja Amatas novada pašvaldības Melānijas Vanagas mūzejs, kas fiziski pastāv, bet juridiski nekad tā arī nav ticis nodibināts. Viņi vēlējās attīstīt savu mūzeju, un viņiem vajadzēja padomu. Aizbraucu uz mūzeju, redzēju situāciju un, protams, arī problēmas. Domājot par to, ko un kā es reāli varētu palīdzēt, sapratu, ka varētu izveidot kādu konkrētu projektu, jo mani neaicināja tur strādāt, mūzeju sakārtot un nodibināt, piesaistīt financējumu. Nevar taču attīstīt to, kas juridiski nemaz nav izveidots. Mūzejā bija tikai viena darbiniece, kuŗa bija arī mūzeja izveidotāja – vietējā skolotāja. Protams, varēju mūzejam sniegt konsultācijas, uzrakstīt attīstības stratēģiju, kā konsultante saņemt atalgojumu, lai pēc tam tā glīti tiktu ielikta skapī un, visticamāk, netiktu īstenota, jo nebūtu, kas to īsteno, un nekas nemainītos. Manuprāt, interesantāk un vērtīgāk bija kaut ko šim mūzejam radīt, kas tam ļautu kļūt pamanāmākam.

Tā radās virtuālā ekspozīcija?

Izdomāju, ka vēlos izveidot nevis izstādi fiziskā vidē, jo mūzeja telpas ir ļoti nelielas, bet tematisku virtuālu ekspozīciju, kādas Latvijā vēl nav bijis. Tā ir mājaslapa ekspozīcijas formātā un ar kultūrvēsturisku saturu, kur ar mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem saturs tiek padarīts interesants konkrētai mērķauditorijai. Par mērķauditoriju izvēlējos Latvijas sākumskolu skolēnus, pusaudžus un jauniešus, bet ekspozīcijas tematiskais stāsts ir 1941. gada 14. jūnija deportācija, skatīta bērna acīm. Ekspozīcijas mugurkauls ir notikumu chronoloģija no 1939. gada vasaras līdz piecdesmito gadu vidum, kad izsūtītie bērni sāk atgriezties Latvijā jau kā pieauguši cilvēki un kļūst par oficiāliem padomju cilvēkiem, viņi saņem pases, viņiem noņem sodāmību. Ekspozīciju veido stāsti par pieciem bērniem, un viens no viņiem ir Melānijas Vanagas dēls Aldis Vanags – tā ir sasaiste ar Melānijas Vanagas mūzeju, jo tā ir virtuālā ekspozīcija ar nosaukumu "Esi pats!". (Ekspozīcijas mājaslapa ir *www.esipats.lv)*.

Man tas bija profesionāls izaicinājums, jo par virtuālām ekspozīcijām biju dzirdējusi un šo to uzzinājusi, studējot mūzeju darbības pamatus, bet kā to izveidot, man nebija pieredzes, bet bija skaidrs, ka es to gribu un izdarīšu. Uzreiz arī sapratu, ka ar latviešu valodu vien nepietiks, vajadzēs arī krievu un trīs lielākās Eiropas Savienības valodas – angļu, franču un vācu. Ir Eiropas Parlamenta rezolūcija par Eiropas sirdsapziņu un totalitārismu, bet cik daudz totalitārisma noziegumu kontekstā Eiropā un citur pasaulē zina par mums? Tāpēc ekspozīcijai bija jābūt virtuālai, jo tad tā ir pieejama visur un ātrāk pamanāma – vari sēdēt Kalifornijā vai otrpus Urāliem pie sava datora un to skatīties. Protams, jautājums ir, kā virtuālās informācijas pārbagātībā cilvēki vispār par šo vietni uzzina un to atrod, tomēr tas nav gluži neiespējami. Gods kam gods – Amatas novada pašvaldība par ekspozīcijas izveides darbu tiešām maksāja, un, kamēr ekspozīciju izveidoju, man tie bija nelieli, bet nozīmīgi ik mēneša ienākumi triju gadu gaŗumā. Darbu sāku 2012. gadā un ekspozīciju atklājām 2014. gada 14. jūnijā. Pēc tam vēl gadu tapa arī četru svešvalodu versijas.

Kāpēc tik svarīgi bija izveidot tieši virtuālo ekspozīciju?

Kad sāku darbu ar ekspozīciju, izlasīju ziņu, ka režisors Viesturs Kairišs sācis veidot filmu par Melāniju Vanagu. Atceros, ka sākumā filmas veidotāji vāca ziedojumus, un es tā simboliski noziedoju 10 latus ar domu, ka man patīk ideja, ka cilvēki ziedo pirmajai filmai par deportācijām. Manas ekspozīcijas beigās ir lasāms aicinājums izlasīt grāmatu, apmeklēt Melānijas Vanagas mūzeju un noskatīties šo filmu. Ekspozīcijā skartais okupācijas represiju stāsts ir ļoti svarīgs, un tas turpinās arī manā nākamajā projektā-ekspozīcijā Cēsīs. Abas ekspozīcijas – kā Melānijas Vanagas mūzeja "Esi pats!", tā "Sirdsapziņas ugunskurs" – būvē tiltu starp paaudzēm, kas piedzīvoja okupācijas, un Latvijas jaunākajām paaudzēm, kas dzīvo šodienas Latvijā un veidos rītdienas Latviju. Tās sniedz iespēju mūsdienu cilvēkiem satikt cilvēkus, kuŗi izjutuši okupāciju uz savas ādas. Tikšanās dzīvē vēl jau ir iespējama, bet, visticamāk, tā notiek ļoti reti, jo šīs paaudzes tikpat kā nesarunājas, jautājums arī, vai vecie cilvēki stāstīs par pārdzīvoto, jo tas ir smagi, un vai jaunie spēs klausīties. Tā nav tikai Latvijas problēma, plaisa starp paaudzēm padziļinās. Tādēļ esmu centusies abās ekspozīcijās radīt iespēju apmeklētājiem identificēties ar bērnu, pusaudzi, jaunieti, kuŗš to piedzīvo, lai pastarpināti sniegtu iespēju ieklausīties vecākās paaudzes stāstos. "Sirdsapziņas ugunskurā" ir citādāk, bet virtuālajā ekspozīcijā "Esi pats!", kuŗu apmeklētājs skatās ar datora starpniecību, būdams viens pret vienu ar saturu, tikai aptuveni ekspozīcijas vidū var ieraudzīt, kā stāsta varonis izskatās mūsdienās, var paskatīties arī fragmentus no viņu intervijām. Virtuālajā vidē darbojas Melānijas Vanagas dēls Alnis un vēl četri bērni, kuŗi ir pieminēti autobiografiskajā grāmatā "Veļupes krastā". Mūzeja vadītājas Ingrīdas Lāces nopelns ir tas, ka viņa šos cilvēkus bija uzmeklējusi, bija nofilmētas video intervijas, kuŗās viņi izstāsta savu stāstu. Viņa bija savākusi astoņpadsmit video intervijas, un līdzās Aļņa stāstam es izvēlējos ekspozīcijā izmantot vēl arī Ilgas, Intas, Andra un Ivara stāstus no intervijām. Kad ekspozīcija tapa, man bija iespēja ar viņiem vēl dzīvē satikties, aprunāties, viņi atļāva izmantot fotografijas. Mūzeja krājuma materiāli bija tas pamats, uz kuŗa ekspozīcija tika veidota. Ja šī materiāla nebūtu, es nevarētu izveidot ekspozīciju, liels darbs jau bija izdarīts, es tikai izdomāju veidu, kā savāktos materiālus interpretēt.

Elīna Kalniņa: "*Abas ekspozīcijas – kā Melānijas Vanagas mūzeja "Esi pats", tā "Sirdsapziņas ugunskurs" – būvē tiltu starp paaudzēm, kas piedzīvoja okupācijas, un Latvijas jaunākajām paaudzēm, kas dzīvo šodienas Latvijā un veidos rītdienas Latviju. Tās sniedz iespēju mūsdienu cilvēkiem satikt cilvēkus, kuŗi izjutuši okupāciju uz savas ādas. Tikšanās dzīvē vēl jau ir iespējama, bet, visticamāk, tā notiek ļoti reti, jo šīs paaudzes tikpat kā nesarunājas, jautājums arī, vai vecie cilvēki stāstīs par pārdzīvoto, jo tas ir smagi, un vai jaunie spēs klausīties. Tā nav tikai Latvijas problēma, plaisa starp paaudzēm padziļinās.*"

Tapa arī piedāvājums skolotājiem, kā stāstīt par okupācijas gadiem.

Sadarbībā ar četriem Latvijas skolotājiem izveidoju arī mūzeja pedagoģisko piedāvājumu virtuālajai ekspozīcijai, piecu mācību stundu plānus, kas bez maksas ir lejupielādējami un pieejami jebkuram skolotājam no 2014. gada. Lai sasniegtu auditoriju, sapratu, ka ceļš ir caur skolotājiem, tādēļ vērsos Valsts Izglītības satura centrā ar lūgumu rast iespēju to prezentēt skolotājiem, un man tā tika sniegta. Par ekspozīciju un to, kā to var izmantot dažādās, ne tikai vēstures stundās, esmu stāstījusi aptuveni astoņiem simtiem Latvijas skolotāju. Zinu, ka ekspozīcija tiek lietota, bet tas nenotiek tik daudz, kā cerēju. Mans lielais jautājums ir, kāpēc Latvijas pedagogi tik kūtri izmanto bez maksas pieejamo, manuprāt, ļoti vērtīgo ekspozīcijas saturu, kas palīdz runāt par ļoti sarežģītu Latvijas vēstures posmu, par to, kā izdzīvot ekstremālos apstākļos, ko nozīmē bērnam augt un dzīvot totālitārā valstī. Te taču ir lieliska iespēja sarunai klasē, jo ekspozīcija ir rīks, kas palīdz salīdzināt un runāt ar skolēniem arī par to, kā dzīvot demokratiskā valstī, ko tas nozīmē Latvijas sabiedrībai.

Kultūras ministrijas Mūzeju nodaļa manis veidoto virtuālo ekspozīciju atzina par labās prak-ses piemēru mūzeju jomā. Kad 2016. gadā rīkoja tālākizglītības kursus mūzeju darbiniekiem, mani uzaicināja vadīt semināru, un divas reizes piecarpus stundas stāstīju, kā izveidoju šo virtuālo ekspozīciju. Tādēļ nevaru teikt, ka mans veikums netika pamanīts Latvijā, par to dzirdēju labus vērtējumus. Tomēr nevienam mūzejam neradās interese par to, ko es vēl varētu veikt, par kādām temām varētu veidot ekspozīcijas. Skumji, ka Latvijas muzeju vide nav atvērta jaunām idejām un iespējām, ko piedāvā mūsu laiks, nav gatava sadarbībai ar jaunajiem jomas profesionāļiem. Mūsdienās neviena atmiņas institūcija nevar eksistēt, ja nestāv uz sadarbības takas. Nav iespējams kvalitātīvi komūnicēt kultūrvēsturisko mantojumu, ja nesadarbojies ar nevalstisko sektoru utt., ja neesi atvērts sadarbībai ārpusē ar visdažādākajām institūcijām un cilvēkiem.

Tomēr visaugstāko novērtējumu jūsu ekspozīcija saņēma no starptautiskā konkursa žūrijas Japānā.

Japānā kopš 1965. gada katru gadu tiek rīkots konkurss Japānas Apraides korporācijas Starptautiskajai izglītojošo mediju balvai "Japan Prize". Konkursā ir arī katēgorija "*Creative Frontier*" jeb radošā robežšķirtne jaunajiem medijiem interneta vidē, kas ir kā izglītojošie projekti. Melānijas Vanagas mūzeja virtuālo ekspozīciju konkursam pieteicu 2016. gadā. Uz šo kategoriju bija 43 pieteikumi no visas pasaules. Finālā iekļuva seši – no Lielbritanijas, Kanadas, Amerikas, divi japāņu projekti un mana ekspozīcija no Latvijas. Bija iespēja aizbraukt uz Tokiju, prezentēt ekspozīciju starptautiskai žūrijai. Lai arī ekspozīcija neieguva balvu, tas bija liels sasniegums – ar šo mūsu stāstu nokļūt tik tālu. Man tas bija ļoti īpaši, tā bija mana balva. Lidoju pāri Sibirijai, kur bija nometināti deportētie latvieši, uz Uzlecošās Saules zemi, lai iepazīstinātu japāņus un konkursa sapulcināto starptautisko sabiedrību ar mūsu vēstures stāstu. Japāņus tas ļoti interesēja, viņi nāca klāt, viņiem patika, kā stāsts izveidots vizuāli, gribēja uzzināt vairāk, daudz runāja par to un izteica komplimentus.

Un tad nāca "Sirdsapziņas ugunskurs"?

Jā, ekspozīcijas "Esi pats!" dēļ kļuvu zināma represēto vidū Cēsīs, jo Amatas novads ir tepat līdzās, Melānijas Vanagas mūzeja organizētajiem pasākumiem Cēsu represētie ir galvenā mērķauditorija, un viņi tos apmeklē. Cēsu mūzejs bija atteicis represēto lūgumam paplašināt esošo pastāvīgo mūzeja ekspozīciju par Cēsu vēsturi no vissenākajiem laikiem līdz mūsu dienām – tajā par okupāciju laiku nekā nebija.

(Turpinājums 8. lpp.)

ATMIŅAS SARGĀTĀJA

(Turpināts no 7. lpp.)

Cēsu mūzeja ekspozīcijā ir stāsts par to, kā hernhūtiešu dziedāšanas tradicijas ietekmē latvieši sāk dziedāt koros un caur koŗa dziedāšanu stāsts nonāk līdz Latvijas neatkarības atgūšanas laikam, kad 90. gadu sākumā Cēsu pils parkā tika rīkoti Latvijas Nacionālās operas opermūzikas svētki. Cēsu mūzejā nav stāsta par abām okupācijām, par represijām, par deportācijām, par to, kā darbojās čeka un komunistiskā partija. Cēsu represēto biedrība bija lūgusi mūzejam plašāk pastāstīt Cēsu vēstures stāstu, pieskarties okupācijai. Atbilde no toreizējās mūzeja vadības bija, ka tas nav iespējams, jo trūkst resursu: trūkst darbinieku, kuŗi varētu šīs temas pētīt, naudas un vietas ekspozīcijas paplašinājumam. Pastāvīgā ekspozīcija palika tāda, kāda tā ir joprojām. Represētie netika sadzirdēti, bet nelikās mierā, jau bija atraduši vietu ekspozīcijai un uzrunāja mani. Biju priecīga, ka man ir darbs. Jau diezgan sen represētajiem bija ideja izveidot piemiņas vietu tiem, kuŗi neatgriezās no Sibirijas, bija piemineklja ideja, bija skice un pat nauda jau daļēji bija piesaistīta, bet kaut kā nesanāca. Tomēr 2015. gadā beidzot viņiem izdevās savākt ziedojumus un izveidot memoriālo piemiņas sienu, kuŗa tika atklāta tā paša gada 17. jūnijā Cēsīs, Pils ielas 12 pagalmā. Kad siena bija gatava, represētie meklēja, kur varētu izveidot ekspozīciju, viņi jau bija noskatījuši vietu turpat līdzās esošajā kādreizējā īslaicīgās aizturēšanas izolatorā, kuŗu pēckaŗa gados izveidoja čekisti un miliči. Tiku laipni uzaicināta šo vietu apskatīt. Bija jāpalīdz izveidot ekspozīcijas saturu, un man vaicāja, vai es būtu ar mieru nākt palīgā. Piekritu. No 2015. gada novembra sākās mūsu sadarbība. Kultūras ministrija izsludināja Simtgades projektu konkursu, represētie saprata, ka ekspozīcijas izveide varētu būt viņu iniciatīva, viņu dāvana Latvijai valsts Simtgadē. Kopā visu arī darījām. Darīju savu profesionālo darbu un palīdzēju piesaistīt finances. 2018. gada 23. augustā, Ribentropa-Molotova pakta parakstīšanas un Baltijas ceļa jubilejas dienā, ekspozīciju svinīgi atklājām, pirmo reizi pēc neatkarības atgūšanas dziedot himnu kādreizējā milicijas pagalmā.

Šogad ekspozīcija saņēma Latvijas Dizaina balvu?

Jā, šogad Latvijas Nacionālā Dizaina balvas konkursā mēs ieguvām trešo vietu. Ekspozīcijas mākslinieki Reinis un Krista Dzudzilo, kuŗi par savu ekspozīcijas dizaina redzējumu saņēma šo balvu, izveidoja tīru un askētisku ekspozīcijas telpas vidi. Mūsu sadarbība bija ļoti veiksmīga, un priecājos, ka varēju uzaicināt jaunās, trīsdesmitgadnieku paaudzes mākslinieku, kuŗiem ar okupāciju laiku nav tiešas konfrontācijas, kuŗi var būt gana brīvi savā skatījumā. Manuprāt, dizains palīdz saturam, jo ikvienā ekspozīcijā saturs ir pats svarīgākais, nedrīkst pārkāpt trauslo robežu starp vidi un saturu. Ekspozīcijas daļa ir līdz mūsdienām saglabātā čekas un milicijas īslaicīgā aizturēšanas izolatora vide – sešas apcietināto kameras. Katrā kamerā ir viens pretošanās stāsts, kuŗš ir klausāms cilvēka balsī. Un ir telpa ar okupāciju vēstures notikumu chronoloģiju – okupāciju vēstures faktu apkopojumu, kas ievietots atvilktnītēs vairākās valodās un ir sadalīts pa laika posmiem. Kopā ar Cēsu Jaunās pamatskolas vēstures skolotāju Ivo Rodi esam izveidojuši arī nodarbību skolēniem, lai viņi nevis atnāktu, paskatītos un aizietu, bet lai līdzdarbotos, domātu, diskutētu par pretošanās jēgu un atbildētu, vai vajadzēja pretoties un vai viņi to darītu, ja valstij pienāktu skarbs laiks.

Ekspozīcija tika izveidota un darbojas ar projektu un ziedojumu ceļā gūtu financējumu, tā tapa ar valsts un vairāku novadu pašvaldību, arī Cēsu novada pašvaldības un ziedotāju, sponsoru atbalstu. Cik ilgi tā būs skatāma?

Šobrīd financējums, kas nodrošina ekspozīcijas pieejamību apmeklētājiem un tās turpmāko dzīvi, ir garantēts līdz 2019. gada 31. decembrim. Protams, ka Cēsu novada pašvaldība savu atbalstu neliegs arī turpmāk, taču ar to diemžēl nepietiks, tādēļ ekspozīcijas pastāvēšanai un attīstībai katrs cents ir ļoti svarīgs, un mēs priecāsimies par katru ziedojumu.

Ja vēlaties atbalstīt "Sirdsapziņas ugunskura" ekspozīciju, ziedojiet Ekspozīcijas "Sirdsapziņas ugunskurs" atbalsta fondam, kas reģistrēts Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar numuru 50008281501, darbojas Pils ielā 12, Cēsīs.

Ziedojumu konts SEB bankā Latvijā:

LV39UNLA0055000907996.

Elīna Kalniņa: "*Mans lielais jautājums ir, kāpēc Latvijas pedagogi tik kūtri izmanto bez maksas pieejamo, manuprāt, ļoti vērtīgo ekspozīcijas saturu, kas palīdz runāt par ļoti sarežģītu Latvijas vēstures posmu, par to, kā izdzīvot ekstremālos apstākļos, ko nozīmē bērnam augt un dzīvot totālitārā valstī. Te taču ir lieliska iespēja sarunai klasē, jo ekspozīcija ir rīks, kas palīdz salīdzināt un runāt ar skolēniem arī par to, kā dzīvot demokratiskā valstī, ko tas nozīmē Latvijas sabiedrībai. Kultūras ministrijas Mūzeju nodaļa manis veidoto virtuālo ekspozīciju atzina par labās prakses piemēru mūzeju jomā.*"

Grāmata izdota serijā *Laika grāmata*.
To varat iegādāties grāmatu tirdzniecības vietās ASV – nosūtot adresi un čeku par USD 20,– (t.sk. pasta izdevumi)
Inesei Zaķis, 6051 A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715, USA

Ceļā uz diženu Britu Impēriju

Feļetons

SALLIJA BENFELDE

Par britu parlamenta Pārstāvju palātas vadītāju kļuvušais konservātīvo deputāts Džeikobs Rīss-Mogs nupat nācis klajā ar rakstiskiem norādījumiem sava biroja darbiniekiem. Patiesības labad gan jāpiebilst, ka norādījumi, kuŗi, pēc Rīsa-Moga domām, acīmredzot padarīs Liebritaniju par pasaules diženāko valsti, ar Rīsa-Moga Somersetas ziemeļaustrumu pārstāvju atbalstu tapuši jau pirms dažiem gadiem. Pateicoties jaunajam konservātīvo premjeram Borisam Džonsonam, kvēlais *Brexit* aizstāvis Džeikobs Rīss-Mogs tagad tos var sākt ieviest dzīvē. Tas, ka šobrīd tos vēl nevar padarīt par likumu visiem valsts iedzīvotājiem, protams, ir vien tāds sīkums, jo Apvienotā Karaliste taču pēc dažiem mēnešiem pametīs Eiropas Savienību, kuŗa līdz šim nav ļāvusi ataust dižās Britu Impērijas saulei.

Norādījumos ir aizliegto vārdu, vārdu savienojumu un jēdzienu saraksts, kuŗi saziņā ar citiem parlamenta deputātiem un sabiedrību jāaizstāj ar pareizajiem, īstajiem dižās Britu Impērijas vārdiem un jēdzieniem. Aizliegto vārdu sarakstā ir, piemēram, vārdi *„very", „lot", „got"*. Protams, neņemšos prātot par šiem nepareizajiem vārdiem, jo par to taču var spriest tikai tie, kuŗiem angļu valoda ir dzimtā, kuŗiem ir vismaz doktora grads angļu filoloģijā un galvenais – tie, kuŗi saprot, ko angļu valodai nodarījusi mūsdienu modernā pasaule un Eiropas Savienība.

Taču daudz interesantāki ir divi citi norādījumi biroja darbiniekiem. Proti, ir jālieto senās, Impērijas laika mērvienības, un nekādi "kilogrami" vai "metri" saziņā ar sabiedrību un Parlamentu nav pieļaujami.

Tomēr vissvarīgākais ir norādījums par to, ka, vēršoties pie tiem britu vīriešu kārtas pilsoņiem, kuŗiem nav titula, jāraksta "skvairs" (*esquire*). Vārdnīca vēsta, ka skvairs ir lauku muižnieks vai kāda lauku apvidus lielākais zemes īpašnieks, bet jēdziens "eskvairs" tika lietots viduslaikos – tas bija bruņinieka ieroču nesējs, vēlāk zemākā labdzimušo kategorija. Tātad Rīss-Mogs paaugstina "īsto" britu sociālo statusu, un katrs, arī rūpnīcas vai fermas strādnieks, ja vien ir "pareizais un īstais" brits, tagad būs eskvairs.

Sociālo tīklu lietotāji gan aiz sajūsmas "vārtās pa zemi", smejas un ironizē, bet ko gan no viņiem var prasīt?! Viņi taču nesaprot, ka briti kļūst par daudz cienījamāku nāciju, kuŗai taču pienākas diža Impērija. Un, protams, par *Brexit* taču balsoja daudzi, kuŗiem nav titula, bet kuŗi tagad kļūs par cienījamiem skvairiem. Ar jauntapušo cienījamo skvairu palīdzību droši vien var cerēt uz beznosacījumu jeb "*hard Brexit*", jo cienījams pilsonis taču nevar gribēt neko citu, kā vien dižu Impēriju. Kaut kādi likumi, konvencijas un visi citi civilizācijas un demokratijas izgudrotie apgrūtinājumi tam tikai traucē, vai ne? Galu galā

Boriss Džonsons taču ir skaidri paudis, ka uz britiem nevar attiekties nekādi Eiropas noteikumi, bet visām priekšrocībām gan ir jāsaglabājas. Džeikobs Rīss-Mogs ceļā uz dižo Britu Impēriju neapšaubāmi ir nācijas vadzvaigzne – aiz Borisa Džonsona, protams.

“Mēs nevaram atļauties riskēt!”

Latvijas Okupācijas mūzeja biedrības valdes priekšsēdis ***Valters Nollendorfs*** *un bijusī direktore* ***Gundega Michele*** *intervijā* ***Ligitai Kovtunai***

Kāpēc maiņas mūzeja vadībā (*lasiet 3. lpp.!*) **notika tieši tagad, un ko tās nesīs tuvākajā nākotnē?**

V. Nollendorfs. Sākšu ar veco joku – *nothing special!* Bet, nopietni runājot, direktora Gunāra Nāgela atlūgums bija pārsteigums, kad, biedrības sapulcē pirms sava ziņojuma viņš oficiāli iesniedza vēstuli, norādot iemeslus, kāpēc nevar darbu turpināt. Savukārt šajā skaidrojumā ir nepārprotami saskatāma viena problēma, proti, direktoram nav bijis līdz galam skaidrs, kādas ir viņa pilnvaras iepretim biedrībai un tās valdei. Saskaņā ar Latvijas likumiem Okupācijas mūzeja biedrība ir augstākais lēmējs; valde, ko ievēl biedrība, ir juridiski atbildīga par biedrības darbu. Okupācijas mūzejs ir biedrības struktūrvienība, bet direktors šajā struktūrvienībā darbojas atvasināti, pamatojoties uz valdes pilnvaru pamata. Šis pilnvarojums nekad nav bijis definēts kā bezgalīgs un neierobežots. Šajā gadījumā konflikts izcēlās galvenokārt par to, ka valde nolēma aicināt direktoru iesniegt vīzēšanai līgumus, ko viņš bija sagatavojis mūzeja jaunās ekspozīcijas iekārtošanai un tās novietošanai jaunajā ēkā jeb *Nākotnes namā.* Iemesls – šim darbam piesaistāmi lieli finanču līdzekļi, kas visi ir ziedojumu nauda. Un vēl – tā kā tas ir vienreizējs ieguldījums, ko ļoti ātri jāapgūst, jābūt uzmanīgiem, lai kādā veidā nenonāktu pie darījumiem, kuru rezultātā naudu varam vienkārši pazaudēt. Respektīvi, firmām, ar ko šādus līgumus slēdzam, jāizrauga ļoti rūpīgi, jāskatās, kāds ir to “financiālais segums”, pieredze utt. Direktora izraudzītās firmas par to pilnīgu pārliecību nedeva. Bija nolīgti speciālisti, kas izanalizēja visas atbilstības, tostarp dizainu, eksponātu daudzumu un to pārskatāmību, arī to, kā ekspozīcijas izvietojums atbildīs apmeklētāju plūsmai. Mūzeja darbā tie ir ļoti, ļoti nozīmīgi rādītāji. Ir svarīgi, lai, piemēram, vienas stundas laikā apmeklētājs, izejot cauri ekspozīcijai, gūtu pēc iespējas pilnīgāku priekšstatu, lai netiktu novērsta viņa uzmanība, piesaistot uzmanību detaļām utt. Bija arī paredzēts, ka līdz 19. jūlija biedrības sēdei potenciālie sadarbības partneri izstrādās jaunās koncepcijas prezentāciju, jo ar iepriekšējo biedrības biedri bija iepazīstināti 25. janvārī. Skatoties, ko pa šo laiku paveikuši izstrādātāji, nācās konstatēt, ka esam diezgan nedrošā situācijā. Turklāt firmām ir ļoti zemi finanču apgrozījuma rādītāji, nav arī gatavas komandas.

Attiecībā uz projekta prezentāciju, maigi izsakoties, biedrības biedri bija nepatīkami pārsteigti...

Neskatoties uz firmas pārstāvju aizbildinājumu, ka bez noslēgta līguma tā nevar un negrib visu prezentēt jeb nodot apspriešanai, biedrības biedri lēma rīkot jaunu dizaina konkursu, turklāt drīz.

Nu, tad jau īstenībā labi, ka līgums netika noslēgts?!

Līgums ar ierobežotu darbību, bet tomēr par palielu naudas summu, bija par atjaunotā projekta prezentāciju! Valde nebija ar mieru parakstīt to apmaksas summu, ko direktors bija firmai piedāvājis. (*Sadarbības firmas nosaukumu nolemjam neminēt. – L. K.*)

Tātad, – valde nolēma, ka tai ir konsekventi jālīdzdarbojas attiecībā uz līgumiem, kas tiek noslēgti, – vēlreiz uzsveru! – par ziedotāju naudu. Tas saistās arī ar *Nākotnes namā* atklāšanas laiku 2020. gada vidū, un mēs nevaram atļauties kļūdīties. Šai sakarā ir jābūt pilnīgai pārliecībai, ka firma, ar kuru slēdzam līgumu, var noteiktā termiņā izpildīt to, kas no tās tiek prasīts. Ņemot vērā, ka jāmaksā avansā. Ja nu šāda firma nonāk maksātnespējā vai nodokļu parādos?! Lūk, tāpēc arī nāca šis lēmums – rīkot konkursu, lai no visiem aspektiem nodrošinātos. Konkursa noteikumos būs punkts, kas paredz, ka nolīgtajai firmai jāspēj pierādīt ne tikai savu līdzšinējo veikumu, bet arī financiālo stabilitāti.

Vai jauns konkurss atkal neradīs šķēršļus *Nākotnes namā* plānotajai atklāšanai? To jau bijis pārlieku daudz – kad aizgājāt no vecās vietas, domājāt – uz gadu, varbūt nedaudz vairāk… Bet aizskrējuši jau septiņi gadi, līdzi nesot vēl arī tādu būtisku lietu kā apmeklētāju skaita strauju kritumu, līdz ar ko arī ieņēmumu samazināšanos. Laiks dzen uz priekšu!

Īstenībā jau mēs esam gluži vai pieraduši pie tā, ka šķēršļi rodas un rodas, un mēs tos pārvaram un pārvaram… Būvniecības lietu “epopeja” jau visiem zināma. Šoreiz “iegūstam” 4-5 mēnešus un iespēju jauno ekspozīciju dabūt gatavu labā kvalitātē. Līdzībās runājot – Nacionālā vēstures mūzeja apjomīgā ekspozīcija tapusi gada laikā. Patlaban izskatās, ka nākamā gada vidū ekspozīcija *Nākotnes nama* atklāšanas brīdī būs. Satura iestrādes ir gatavas, materiālu ir pat vairāk, nekā iespējams ekspozīcijā ietvert. Arī līdzekļi jācer, ka atbilstošs kandidāts atradīsies, kas vēlēsies un zinās, kā labāk mūzeja darbā iet tālāk. Tas nav viegls, bet svētīgs un vajadzīgs darbs.

Valters Nollendorfs: *“Protams, joprojām ir ļoti svarīga ziedojumu piesaiste – ja tā apsīks, būs jāsāk tērēt mūsu uzkrājumi, kas plānoti mūzeja darbības turpināšanai nākotnē un ir mūzeja darbības pamats.”*

Gundega Michele: *“Kad sāku savu darbu mūzejā, mans amats saucās – izpilddirektore, proti, es izpildīju valdes lēmumus, strādāju saskaņā ar pilnvarām, ko dod biedrība.”*

Cik ilgs būs pieteikšanās un izlemšanas laiks, jo jāstrādā ātri un intensīvi?

Vismaz viens mēnesis pieteikšanās laiks, tad vēl mēnesis vērtēšanai. Novembrī vajadzētu būt rezultātam.

V. N. Ir viena svarīga priekšrocība šai konkursā, proti, izraudzītajam cilvēkam ir jābūt galvenokārt vadītājam, nevis administrātoram, jo administrācijas darba vadītāja vieta ir atsevišķa, tā lēma biedrības sēdē. Te jāteic, gods kam gods, ar administrātīvajām lietām līdzšinējais direktors tika galā teicami. Valdei nekad nebija problēmu ar tekošā budžeta izpildi. Viss vienmēr tika precīzi paskaidrots un dokumentēts. Budžeta robežās Gunārs Nāgels strādāja ļoti prasmīgi un racionāli. Jaunais administrācijas vadītājs strādās direktora vadībā, savukārt direktors varēs netērēt laiku administrātīvo funkciju veikšanai.

Šai brīdī es ļoti priecājos, ka Gundega ir piekritusi strādāt pārejas periodā, jo, kā liecina iepriekšējo viņas darba gadu pieredze, Gundega prot strādāt racionāli un taupīgi. Protams, joprojām ir ļoti svarīga ziedojumu piesaiste – ja tā apsīks, būs jāsāk tērēt mūsu uzkrājumi, kas plānoti mūzeja darbības turpināšanai nākotnē un ir mūzeja darbības pamats.

G. M. Savukārt es gribu uzsvērt, ka ļoti svarīgs ir un paliek jautājums par direktora pilnvarām. Kad sāku savu darbu mūzejā, mans amats saucās – izpilddirektore, proti, es izpildīju valdes lēmumus, strādāju saskaņā ar pilnvarām, ko dod biedrība. Biedrība ik gadu janvārī apstiprina kārtējo budžetu, par ko nekad nav bijis problēmu. Savukārt ēkas pārbūve ir atsevišķs projekts ar savu budžetu, tas nav iekļauts gadskārtējā budžetā. Tagad tas tiek tērēts, ieskaitot mūsu sarunā minētos izdevumus par jauno ekspozīciju, par jauno telpu iekārtošanu.

V. N. Un uzsveru – arī tā ir ziedotāju nauda, mērķa ziedojumi, par ko esam atbildīgi.

G. M. Valdes locekļi dara visu iespējamo, lai šo naudu izlietotu precīzi tā, kā tas paredzēts, kā ziedotājs ir vēlējies.

V. N. Mūsu pieredzē ir vismaz pāris gadījumu, kad jau nākamajā rītā direktora vairs nav… Un esam tikuši tam pāri. Arī šobrīd ir vienkārši jādara un jāiet uz priekšu. Paldies Gunāram par to, ka viņš tiešām izdarīja daudz labu lietu, bet ir šis “punkts”, kad valde ar direktoru nenonāca pie sapratnes. Lai arī direktors saka – uzticieties man! Vēlos atbildēt ar vārdiem, ko savulaik teica ASV prezidents Ronalds Reigans – “uzticēšos, bet pārbaudīšu!” Mūsu situācijā būtu noderējis dialogs jeb valdes un direktora savstarpēja uzticēšanās.

G. M. Valdes darbība nekad nav bijusi virzīta tā, lai ierobežotu ikviena direktora operatīvo darbību. Valde vienkārši ir darījusi savu darbu – pieskatīt līdzekļu izlietojumu. Jo – mēs nevaram riskēt.

No redakcijas

* Šoreiz nav mūsu avīzes rubrikas *Audiatur et altera pars*, jo G. Nāgels redaktorei darīja zināmu, ka savu viedokli sniegs pēc š. g. 20. augusta. – *L. K.*

Pasaules 3x3 saiets atkal Jaunpilī

VALIJA BERKINA

No 21. līdz 28. jūlijam norisinājās pasaules latviešu ģimeņu 3x3 saiets, pulcinot gandrīz 300 dalībnieku. Tā ir atgriešanās pēc 20 gadiem 700 gadsimtus senajā Jaunpilī, kur atkal tika baudīta Jaunpils novada domes, tās priekšsēdes Ligitas Ginteres personā, un vietējo iedzīvotāju viesmīlība, kā arī viņu līdzdarbošanās ievirzēs. Šoreiz 3x3 saieta vadmotīvs "Raksti", kas caurvij gan visām paaudzēm un dažādām interesēm pielāgotās ievirzes, gan vakara programmas un saieta dalībnieku stāstus.

Raksti un dažādu zīmju vai simbolu kopums bija pamatā teju jebkurai struktūrai. Ja iemācīsimies tās pamanīt, atpazīt, pielietot, mainīt un mainīties tām līdzi, tad iegūsim arvien jaunu spēku gan savām iekšējām pārmaiņām, gan mainot pasauli visi kopā.

Ievirzēs bērni veidoja visdažādākos rakstus, balsi ieskandinot, zīmējot, līmējot, kā arī grafiskā dizaina tehnikas apgūstot. Paredzēta bija arī ar tehnoloģijām saistīta robotikas ievirze un darbošanās dabā. Visa vecuma interesenti apguva latviešu tautas rotaļas un dančus, sportoja, pārbaudīja rakstu valodas prasmi kopīgā diktātā. Jauniešu un pieaugušo ievirzēs tika runāts gan par tradiciju kopšanu ģimenē, gan par rakstiem, ko atstājam zemei, gan dzimtas radu rakstiem. Ģimeņu seminārā tika apgūta prasme saskaņā ar sevi un apkārtējo pasauli, tika trenēta balsis runas mākslā un apskatītas dažādu laiku video liecības no Latvijas Okupācijas mūzeja archīva.

Aizraujoša bija dalība 3x3 mūzikla tapšanā, rotu kalšanā, keramikā, kaligrafijā vai rakstu ieaušana jostās. Jauniešiem bija atvērts klubs, kur pulcēties un apgūt prasmes darbā ar dažādiem plašsaziņas līdzekļiem un žurnālistikā, kā arī drosmīgākie varēja visu nedēļu apmeklēt kaŗavīra skolu. Saieta programmā tika iekļautas ievirzes aušanā ar stellēm, novadpētniecība, dekori no dabas materiāliem, tāpēc tika piesaistīta Jaunpils biedrība "7 balles" (dibināta 2010. gadā), kas nodarbojas ar dažādu veidu kultūrvēsturisko amatniecības tradiciju saglabāšanu un mūsdienīgu attīstīšanu.

Bija organizēta plaša kultūras programma, kur dalībnieki baudīja jau tradicionālo 3x3 vakara daudzinājumu, brīvo mikrofonu, pašu rīkoto noslēguma vakaru, gan apguva skaņu rakstus, klausoties Reiņa Jaunā ģitarspēli, gan redzēja Edgara Lipora monoizrādi "Kaŗavīrs" un citu.

Saieta dalībnieki nakšņoja, ieturēja maltīti un darbojās gan Jaunpils pilī, gan Jaunpils vidusskolā (direktors Jānis Liepiņš). Ievirzēm un vakara kultūras programmai izmantoja arī Jaunpils Amatu māju (atvērta 2015. gadā), kur darbojās Jaunpils audēju kopa (dibināta 1970. gadā) un biedrība "Dzīpars" (vadītāja Velga Pavlovska), kā arī brīvdabas estrāde, vecais dzirnavu ēku komplekss, kas pēdējos gados ar Jaunpils novada domes gādību iegūst jaunu elpu.

Jaunpils pilij ir septiņu gadsimtu sena vēsture. Sākta celt 1301. gadā, kad Livonijas ordeņa mestrs ir Gotfrīds fon Roga (1298-1306), un kalpojusi kā Dobeles komturejas palīgpils. Tagad tā ir tūristu un ekskursantu iecienīta vieta, kā arī šeit labi jūtas 3x3 saieta dalībnieki

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritanijā?
Latviesiem.co.uk
www.latviesiem.co.uk

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

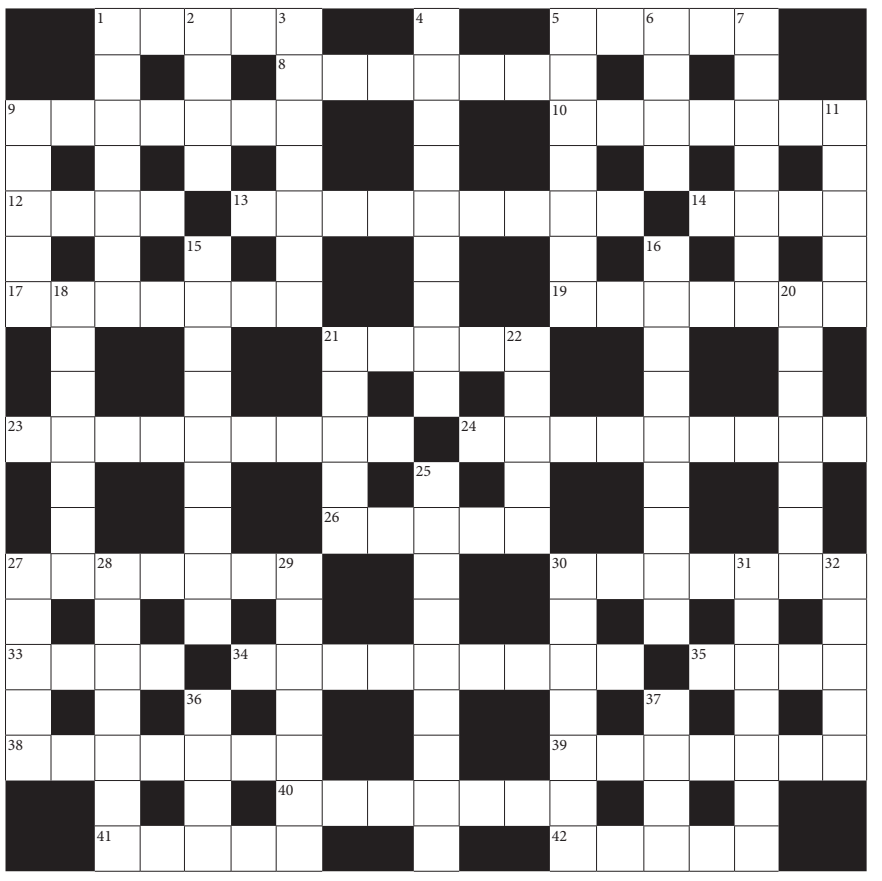

Līmeniski. 1. Sens gaismeklis. 5. Kuģa kāpnes. 8. Smieklīga. 9. Asteru dzimtas augs. 10. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 12. Laistīt. 13. Persona, kas labo tekstus, rokrakstus. 14. Bangladešas galvaspilsēta. 17. Rauga mīklas cepumi. 19. Tēls a. Dimā romānā "Trīs musketieri". 21. Latviešu rakstnieks (1883-1940). 23. Liels cauruļvads, kuŗā ieplūst šķidrums, gāze no tam pievienotiem mazākiem cauruļvadiem. 24. Latviešu dzejnieks (1803-1878). 26. Sievietes vārds (*martā*). 27. Mašīna koku sazāģēšanai dēļos. 30. Garšviela. 33. Mazi bezastes pērtiķi. 34. Pastaiga. 35. Apdzīvota vieta Ventspils novadā. 38. Neizpaužami. 39. Garnele. 40. Spožākā zvaigzne Lielā Suņa zvaigznājā. 41. Posms kādā procesā. 42. Publiska demonstrēšana un vērtēšana.

Stateniski. 1. Uzņēmīga, draiskulīga kalpone veclaiku komēdijās. 2. Stāvoklis sporta spēlēs ar bumbu. 3. Ķermeņa kaulu un skrimšļu kopums. 4. Uzņēmuma vadītājs. 5. Krodziņš Italijā. 6. Laukuma mērvienība angļu mēru sistēmā. 7. Kazragi. 9. Pēc neilga laika. 11. Lopkopis Mongolijā. 15. Ierīce radiotechnikā. 16. Vīrieša vārds (*febr.*). 18. R. Grīnblata balets. 20. Dunči ar trīssķautņainu asmeni. 21. Zvirbuļveidīgo kārtas putns. 22. Periodisks izdevums. 25. Latviešu dzejnieks (1856-1940). 27. Mēbele. 28. Novada centrs Zemgalē. 29. Sadzīves pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem. 30. Sens rokraksts. 31. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 32. Apdzīvota vieta Jēkabpils novadā. 36. Sena. 37. Pilsēta Vidzemē.

Krustvārdu mīklas (Nr. 27) atrisinājums

Līmeniski. 4. Kaboverde. 7. Īrija. 8. Korso. 9. Kapteinis. 10. Nevada. 11. "Aka". 13. Stelpe. 18. Kalvene. 21. Parūka. 23. Atmata. 24. Guno. 25. Orts. 26. Kadisa. 28. Operas. 29. Tramīgs. 34. Rātnas. 35. Dao. 37. Verona. 38. Tauksakne. 39. ROVER. 40. Kaira. 41. Abitūrija.

Stateniski. 1. Kontra. 2. Letika. 3. Krāces. 4. Kakadu. 5. Eksoti. 6. Aslape. 12. Kava. 14. Laineri. 15. Intriga. 16. Bakas. 17. "Būris". 19. Āmtes. 20. Ātras. 22. Aga. 23. Aso. 27. Emba. 30. Pārdot. 31. Šautra. 32. Seneka. 33. Ankara. 35. Dūksts. 36. Onagra.

VISAS LATVIJĀ IZNĀKUŠĀS GRĀMATAS VARAT IEGĀDĀTIES PIE LIELĀKĀ GRĀMATU TIRGOTĀJA

"LATVIJAS GRĀMATA"

SIA "L. Grāmata"
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrakstis +371 67227248
E-pasts: *lgramata@lgramata.lv*

RAKSTIET, ZVANIET, UN GRĀMATAS JUMS PIESŪTĪS PA PASTU

Neparasti svētki Minchenē, Nimfenburgas pilī

VIJA ĀBELĪTE

Pašā vasaras plaukumā 18. jūlija vakarā Nimfenburgas pils koncertzālē Vācu Austrumu nams Minchenē rīkoja grāmatas "*Verwobene Kulturen im Baltikum – Zwei Musikgeschichten in Lettland von 1700 bis 1945*" ("Baltijā saaustās kultūras – Divas mūzikas vēstures Latvijā no 1700. līdz 1945. gadam") atvēršanu.

Viesiem pulcējoties, zālē skanēja kokle ar latviešu dainu melodijām. Svētki sākās ar Minchenes latviešu koŗa "Laima" vareni skanīgi dziedāto "Rīga dimd!" galvenā diriģenta Andŗa Rasmaņa vadībā. Atklādams sarīkojumu, Vācu Austrumu nama (*Haus des Deutschen Ostens München*) direktors prof. dr. Andreass Otto Vēbers (*Andreas Otto Weber*) sveica goda viesi baronesi *Babette fon Sass* (*Babette Baronin von Sass*), kuŗas vadībā ar Vācijas kultūras ministres financiālu atbalstu grāmata tika izdota. Viņš iepazīstināja ar grāmatas autori Dr. Kristīnu Vuss un, nododams vakara režiju viņas rokās, minēja Kristīnas Vuss operas inscenējumu plašo ceļojumu karti – Rīga, Minchene, Magdeburga, Detmolda, Maskava, Honkonga, Seula, Freiberga, Drēzdene, Valadoida, Bidgošča, kā arī to, ka inspirācija darbam pie grāmatas autorei radusies Rīgā operu inscenējumu laikā.

Kristīna Vuss ir Vācijā dzimusi, Berlīnē mācījusies vācu-latviešu režisore ar koncerteksāmenu klavierēs. Inscenējusi vairāk

nekā septiņpadsmit operas, tostarp Latvijas Nacionālajā Operā Hendeļa "Alčīna" un Mocarta "Don Žuāns", Rundāles pils dārza teātrī Hendeļa "Rinaldo", tulkojusi Georga Bīhnera "Voiceks" un inscenējusi kā pirmo šīs lugas izrādi Latvijā Rīgas Jaunajā teātrī, inscenējusi Bela Bartoka operu "Hercoga Zilbārža pils", veidojusi mūzikālu uzvedumu par Reinholdu Lencu "Lenca monologs" Arsenālā, Šūberta "Ziemas ceļojums" LNO. Viņa ir Latvijas Lielās mūzikas balvas (Alčīna) un Lielās teātŗa balvas (Dons Žuāns) laureāte. To lasām viņas mājaslapā (*www.kristina-wuss.de*). 2017. gada 15. martā viņa ieguvusi filozofijas zinātņu doktora gradu Drēzdenē.

Grāmatas atvēršanas svētku koncertā teksta lasījumi mijās ar koncerta sniegumu. Tā, piemiņot Bēthovena draugu Latvijā Amendu, turpinājumā skanēja Bēthovena Sonāte Nr. 4 vijolei ar klavierēm slavenā vijolnieka Pēteŗa Klementes (*Peter Clemente*) izpildījumā. Runājot par Richarda Vāgnera attieksmi pret latviešu melodijām, kā pērkons nograndēja Vāgnera Brunhildes (opera "Valkīra") spēcīgais dziedājums Maijas Graupes lieliskajā izpildījumā, atstājot klausītājos Richarda Vāgnera varoņu traģismu, kamēr Sandro Šmalcla (*Sandro Schmalzl*) latviešu valodā dziedātā Emīla Dārziņa "Mana laime" to savukārt izlīdzināja.

Minchenes latviešu koris "Laima" tautastērpos, nākot un aizejot, uzturēja caurviju darbību, savdabīgi vadot uzveduma gaitu – "Krauklīts sēž ozolā", "Ģērbies, saule", "Kur tu skriesi, vanadziņi?", "Pūt, vējiņi!" – latviešu valodas skanīgais melodiskums pārsteidza vācu klausītājus un reizē arī sagatavoja galvenajam – atgādinājumam par Latvijas neatkarības atgūšanas dziedošo revolūciju 1989. gada augustā. *Baltijas ceļš* nu "ienāca" Nimfenburgas pilī – rokās sadevušies koristi veidoja apli un it kā "ieskāva" tajā klausītāju rindas. Noslēgumā autore lasīja par Baltijas ceļu, kas tēlots grāmatas izskaņā, citējot maestro Gido Kokara 2016. gada maijā viņai teikto: "Katru reizi, kad izeju diriģēt, uz brīdi apstājos... Un tu, baltā dvēsele, tevi nedrīkst samīt..., tādas rindas dziesmā... te klāt nāk vēl kaut kas, kaut kas no augšas...".

Grāmata "Baltijā saaustās kultūras – Divas mūzikas vēstures Latvijā no 1700. līdz 1945. gadam" ar bagāto faktu klāstu un kontrapunktā izvietotajām krāsu illustrācijām no seniem avotiem dod priekšstatu par latviešu kultūras savdabīgo sīkstumu, kas spēj savā patībā pastāvēt. Tajā iekļautas latviešu tautasdziesmas autores tulkojumā, arī Ojāra Vācieša dzeja; latviešu un vācu kultūras mijiedarbe tiek daudzpusīgi pētīta, dzejā to redz, starp citu, Reinholda Lenca daiļradē, ko autore, gatavojot uzvedumu Rīgā, bija tulkojusi latviešu valodā. Uzmanīga seno avotu analīze atklāj, cik liels Latvijas senatnē ir bijis dziesmu spēks un var teikt, ka grāmata raksturo latviešu mūzikālo ceļu uz savu valsti. Bet Latvijas Nacionālās Operas tapšana ir viens ļoti nozīmīgs ceļa posms šajā gaitā. Spilgti tas izpaužas nodaļā "5.2.1913-1920. Viena partitūra apceļo zemes lodi" par Jāni Mediņu, viņa nesavtīgo cīņu par operas "Uguns un nakts" partitūru juku laikā.

"Vēl nebijuši lieli svētki pie mums", tā šo notikumu raksturoja Vācu Austrumu nama direktors. Ilgi pēc koncerta skanēja pāri pils pļavām latviešu dziesma. Pils priekšā iznākuši, koristi pavadīja klausītājus viņu mājupceļā.

P. S. Grāmatu Latvijā var lasīt Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un LU bibliotēkā.

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro par cm^2 ierāmējumā

Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm^2 ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:
Ģertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011
Tālrunis + 371 67326761
Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts, iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija: Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.,O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.) Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants. NN6 7TJ. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas **digitālo versiju** varat pasūtināt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: *http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta.*

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtināt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejīgā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-
Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precīzitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā – SEB Banka, nr.:LV60UNLA0050018705154, vai, sūtot naudu vai čeku *Brīvās Latvijas* atbalstam mūsu pārstāvei **Sarmītei Janovskis,** *Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick, Northants, NN6 7TJ.*

PĒRK

Nopirkšu īpašumu ar mežu.
Tālr. +371 24002400

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtiniet digitālo laikrakstu ŠEIT:
www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA *VESTA-LK* kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
Konta nr.: LV80UNLA0050016243516
ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:
- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju
Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv,
tālr.: +371 67326761 vai +371 29439423

www.facebook.com/**@brivalatvija**
www.twitter.com **@briva_latvija**
Mājaslapa:
www.brivalatvija.lv

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtināt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku:*
pa gaisa pastu no ASV
- par 6 mēn. – EUR 186,-

pa parasto pastu no Latvijas
- 6 mēn. EUR 86,-
- 12 mēn. EUR 130,-

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, Konta nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

BL* ilggadējais lasītājs Pēteris Cielavs ir izvēlējies pasūtināt un lasīt *Laiku

SPORTS SPORTS SPORTS

LATVIJA SAŅEM OFICIĀLO IELŪGUMU

piedalīties 2020. gada Tokijas vasaras Olimpiskajās spēlēs. 29. jūlijā to saņēma Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidents Aldons Vrubļevskis un LOK ģenerālsekretārs, Latvijas Olimpiskās delegācijas "Tokija 2020" vadītājs Žoržs Tikmers (*attēlā*).

Latvijas Olimpiskā komanda jau gatavojas nozīmīgajām sacensībām. Tiek prognozēts, ka Latviju pārstāvēs 30 – 40 sportisti, kas varētu piedalīties 15 disciplīnās. Olimpiskās komitejas pārstāvji informēja, ka būšot daudz jaunu sportistu, kuriem šīs būs pirmās olimpiskās spēles. Vienpadsmit Latvijas sportistiem ir olimpisko spēļu pieredze. Līdz ar to Latvijas komandas sastāvs būs "jauns".

Tokijas Olimpiskajās spēlēs piedalīsies vairāk nekā 11 000 planētas izcilāko vasaras sporta veidu pārstāvju no 206 pasaules valstīm. Japānas galvaspilsēta Tokija vasaras olimpiskās spēles uzņems no 2020. gada 24. jūlija līdz 9. augustam.

KAS BRAUKS UZ TOKIJU?

Jau pagājušajā gadā sākušās olimpisko spēļu kvalifikācijas sacensības, kurās sportistiem ir iespējas, uzrādot augstus rezultātus konkrētās sporta disciplīnās un distancēs vai ieņemot zināmu vietu pasaules rangā, kvalificēties startiem olimpiskajās spēlēs. Pašlaik olimpisko spēļu kandidātu atlasē tiek uzraudzīti un novēroti 87 sportisti 17 sporta veidos. Trīs sportisti jau ir izpildījuši olimpiskās kvalifikācijas sacensību prasības vieglatlētikā. 11 no šiem 87 sportistiem jau ir ar olimpisko spēļu pieredzi un delegācijas kopējais sastāvs būs ap 35 sportistiem. Tā būs jauna komanda ar jaunu sportistu ienākšanu olimpiskajā komandā.

BMX PASAULES ČEMPIONĀTĀ – MEDAĻAS

Latvijas jaunā BMX braucēja **Ramona Bāre** pasaules čempionātā Nīderlandē, Zolderā, izcīnīja pirmo vietu jaunākās grupas G8 konkurencē.

Ramona Bāre

Bāre visas dienas gaņumā spēja demonstrēt lielisku sniegumu, uzvarot piecos braucienos no sešiem. Arī lielajā finālā Ramona palika nepārspēta. Tajā pašā grupā Anna Pedraudze ierindojās astotajā vietā.

Grūtos laika apstākļos, kad gaisa temperātūra sasniedza pat +40 gradu pēc Celsija, B16 grupā otro vietu izcīnīja Edvards Liberts.

Edvards Liberts

Bronzas medaļu B12 puišu grupas finālā izcīnīja **Kristers Apels**. Viņa treneris ir Edžus Treimanis, kas startēja pieaugušo konkurencē. Līdz dienas lielajam finālam visus braucienus uzvarēja cits Treimaņa audzēknis – **Edgars Langmanis**. Finālā viņam neveicās – septītā vieta. Tāpat kā Eiropas čempionātā, arī Zolderā priecēja *Silvas ziķeru* kluba braucēja **Veronika Stūrīška**, kuŗa spēja iekļūt G14 meiteņu grupas dienas lielajā finālā, izcīnot augsto piekto vietu.

Elites grupas braucēju un junioru sacensībās visaugstvērtīgāko rezultātu no Latvijas sportistiem sasniedza junioru grupā startējušais **Niks Rožukalns**, kuŗš iekļuva pusfinālā un tajā guva sesto vietu. Sacensību noslēgumā viņam 12. vieta.

IZPILDA PASAULES ČEMPIONĀTA NORMATĪVU

Latvijas meistarsacīkstēs vieglatlētikā **Gatis Čakšs** sīvā sacensībā ar Rolandu Štrobinderu šķēpa mešanā izpildīja pasaules čempionāta normatīvu, sasniedzot sezonas labāko rezultātu Latvijā – 83,72 m. Kvalifikācijas normatīvs šķēpa mešanā vīriešiem noteikts 83,0 metri. Čakšs kļuvis par devīto Latvijas vieglatlētu un otro šķēpmetēju vīriešiem aiz Rolanda Štrobindera, kuŗš izpildījis pasaules meistarsacīkšu kvalifikācijas normatīvu.

Vidējo distanču skrējēja **Līga Velvere** sasniedza augstvērtīgāko rezultātu Latvijas čempionāta vieglatlētikā otrajā dienā.

Velvere 800 metru skrējienā distanci veica divās minūtēs un 3,82 sekundēs, tuvākās sekotājas apsteidzot vairāk nekā par septiņām sekundēm. Sasniegtais rezultāts pēc Starptautiskās Vieglatlētikas federāciju asociācijas (*IAAF*) tabulas dod 1095 punktus. Vīriešiem šajā pašā distancē nepārspēts palika Oskars Bambals, kuŗš finišēja pēc vienas minūtes un 52 sekundēm.

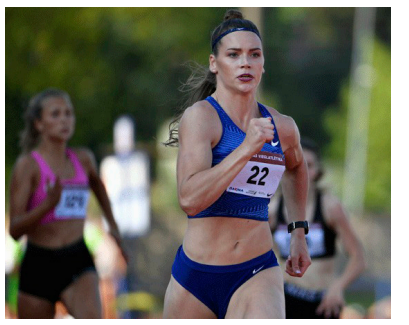

Sintija Bukša // Foto: *F64*

Otro augstvērtīgāko rezultātu sasniedza sprintere **Sindija Bukša**. Viņa 200 metros finālā finišēja pēc 23,48 sekundēm un pievienoja vēl vienu godalgu 100 metros izcīnītajam zeltam.

Kungiem šajā distancē ātrākais ar 21,16 sekundēm un personīgo rekordu bija **Artūrs Pastors**.

Vienas no gaidītākajām sacensībām bija 3000 metri gludajā distancē, kur startēja Latvijas vadošais biatlonists **Andrejs Rastorgujevs**.

Biatlonists Andrejs Rastorgujevs sekmīgi startēja Latvijas meistarsacīkstēs vieglatlētikā // Foto: *F64*

Rastorgujevs savu mērķi – izskriet zem deviņām minūtēm – sasniedza, jo finišēja pēc astoņām minūtēm un 53,91 sekundes. Andrejs lielāko daļu distances atradās trešajā vietā, tomēr pirmspēdējā aplī poziciju zaudēja un beigās finišēja piektajā vietā. Uzvaru ar astoņām minūtēm un 23,49 sekundēm svinēja Uģis Jocis, bet dāmām pirmā ar deviņām minūtēm un 38,24 sekundēm bija Agata Strausa.

KRISTAPA NERETNIEKA PUNKTI OLIMPIADAI

Rīgā, Kleistu bazē, risinājās Pasaules kausa (PK) Centrāleiropas zonas posms jāšanas sportā šķēršļu pārvarēšanā. Sacensības risinājās 27. reizi. Bija ieradušies aptuveni 100 jātnieki ar 180 zirgiem no 10 valstīm.

Latvijas vadošais jātnieks konkūrists **Kristaps Neretnieks** ar zirgu *Moon Ray* izcīnīja uzvaru prestižākajā *Grand Prix* maršrutā. Uzvara šajā maršrutā deva ieskaites punktus Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā Centrāleiropas zonā, kā arī punktus kvalifikācijai Tokijas Olimpiskajām spēlēm 2020. gadā un Starptautiskās Jātnieku federācijas *Longines* reitingā.

BASKETBOLS

Latvijas **U-19** meiteņu basketbola izlase Taizemes pilsētā Bangkokā Pasaules kausa (PK) astotdaļfinālā ar rezultātu 34:67 zaudēja pērnā gada Afrikas U-18 čempionei Mali. Ceturtdaļfināla spēlē par 9. – 16. vietu mūsu basketbolistes ar 46:49 piekāpās pērnā gada ceturtajai labākajai Amerikas kontinenta izlasei Kolumbijai. Latvietes spēlē par 13. vietu ar rezultātu 55:71 zaudēja vienaudzēm no Vācijas, kuŗas ir pērnā gada Eiropas U-18 čempiones. Tādējādi Latvijas vienība pasaules kausa izcīņas turnīru noslēdza 14. vietā.

*

Latvijas **U-18** puišu basketbola izlase ar zaudējumu uzsāka dalību Eiropas čempionātā Grieķijā, Volosā. Latvijas izlase pirmajā spēlē ar 74:82 zaudēja Grieķijas izlasei. Rezultātīvākais Latvijas komandā ar 18 punktiem bija Kristaps Ķilps, tāpat spēlētājs izdalīja desmit rezultātīvas piespēles, nopelnot *double-double*. Jēkabs Beks guva 13 punktus un izcīnīja septiņas atlēkušās bumbas. Otrajā spēlē mūsu basketbolisti zaudēja Slovēnijas vienībai – 71:73, trešajā spēlē – Francijai ar 63:73.

DAMBRETE

Latvijas vadošais dambretists **Guntis Valneris** *(attēlā pa labi)* Rīgā izcīnīja ceturto vietu Pasaules kausa izcīņas piecu zvaigžņu turnīra posmā. Dāmu konkurencē tāpat ceturto vietu ieguva Latvijas titulētākā dambretiste **Zoja Golubeva**. Golubeva pasaules čempionātos triumfējusi 16 reizes.

FUTBOLS

Latvijas futbola komandas ***Metta*** U-16 futbolisti izcīnīja augsto otro vietu pasaules lielākajā starptautiskajā jauniešu futbola turnīrā *Gothia Cup*, vēstīts kluba mājaslapā. Turnīrā šogad piedalījās vairāk nekā 1700 komandas no 80 pasaules valstīm, bet spēles norisinājās uz 110 futbola laukumiem.

MOTOSPORTS

Latvijas jaunais motokrosa braucējs **Edvards Bidzāns** Čechijā, Loketā, kļuva par Eiropas čempionu 85 kubikcentimetru klasē (EMX85).

Edvards Bidzāns

MX Moduls vienības braucējs Bidzāns, kuŗš startēja ar *Husqvarna* spēkratu, bija pirmais pirmajā braucienā, bet otrajā dienā finišēja otrais, kas summā ļāva tikt pie 47 punktiem un Eiropas čempiona titula.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evaņģeliskā draudzē, Rīgā, Akas ielā 13. Nākamie dievkalpojumi: **11. augustā** plkst.13 Rīgā, Akas ielā 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu), **25. augustā** plkst. 13, **8. septembrī** plkst. 13 (draudzes **kopsapulce**), **22. septembrī** plkst. 13, **13. oktobrī** plkst. 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu), **27. oktobrī** plkst.13.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Frankfurtē pie Mainas, Emmaus draudzes baznīcā, *Alt-Eschersheim 22, Frankfurt-Eschersheim* dievkalpojums **29. septembrī** un **8. decembrī** plkst.14. Dievkalpojumus vadīs mācītājs Rolands Eimanis. Pēc dievkalpojuma – kopīgs kafijas un tējas galds Draudzes namā. Informācija par dievkalpojumiem atrodama arī Frankfurtes Latviešu biedrības mājaslapā: *http://frankfurteslatviesi.lv/dievkalpojumi.*

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck und Wredestrasse* krustojumā, svētdien, **11. augustā**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpos mācītājs Rolands Eimanis un diakone Rasma Gundega Ieviņa. Pēc dievkalpojuma sekos sabiedriska pēcpusdiena ar azaidu groziņu veidā Draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **18. augustā** plkst. 11 dievkalpojums ar mazu bērnu kristīšanu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Bekhofas latv. baznīcā (*Am Beckhof 44, Bielefeld*) **1. septembrī** plkst. 14.30 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds Draudzes namā.

ĪRIJA

Kristus Apvienotās ev. lut. draudzes dievkalpojumi: **11. augustā,** plkst. 14 *St. Finnians Church, 24 Adelaide Road, Dublin 2*. Par izbraukumiem sīkāka informācija sekos vēlāk, tā būs pieejama portālā *baltic-ireland.ie,* draudzes mājaslapā *www.irijasdraudze.org*, kā arī sociālajos tīklos *Facebook* un *draugiem.lv.*